

**A MYANMAR
I BANGLADESH
RECLAMA UNA
SOLA VEU EN LA
DIVERSITAT**

El Papa abraça les minories a Àsia

«La pau ha d'estar basada en el respecte
per cada grup ètnic i la seva dignitat»

«El veritable diàleg es preocupa per les
necessitats de tots els ciutadans»

P 3-6

**Meditació
sobre la
sagristia de
la Sagrada
Família en el
marc de la
II Setmana
de la Bíblia**

Pep Daudé / basílica de la Sagrada Família

P 16-17

Exposició sobre els 500 anys de la Reforma de Luter

El Caixaforum de Barcelona acull fins al 14 de gener l'exposició «500 anys de Reforma protestant». La mostra explica la influència decisiva del cristianisme reformat en la configuració del món occidental contemporani, així com la història del protestantisme a Catalunya. Entre les peces exposades hi ha un dels primers exemplars de la Bíblia traduïda per Luter.

P 24-25

Pensant-ho millor

«Flors del mal»,
«Flors del Calvari»

Verdaguer moria una tarda de juny de l'any 1902, al cor dels boscos encara humits de la gran pluja de la vigília i qui sap si, en cloure els ulls, més que el vast escenari on lliscà la seva vida, el poeta evocava les nimbades figures que pintà en els seus idil·lis i cançons.

La poesia de Verdaguer és una poesia religiosa que es fa romanç, cançó i balada, i això fins i tot en un llibre de substància tan personal i subjectiva com *Flors del Calvari* (el de Jesús i el seu), en ple trasbals de l'ànima adolorida: Verdaguer acabava de patir un dolorós conflicte amb el seu bisbe, Morgades, que l'havia coronat, a Ripoll, «en nom de Catalunya» i que ara li retirava les llicències eclesiàstiques. Heus aquí unes mostres espigolades: «La terra és un gran Calvari on l'home és crucificat» - «M'han pres lo calze d'or i em volen prendre l'arpa (...). Quedeu-vos el calze d'or, però deixeu-me l'arpa.»

Verdaguer va llegir Baudelaire? Jo diria que sí. Sorpren, malgrat la distància, la sintonia. Baudelaire és probablement el darrer gran romàntic i l'iniciador del moviment literari conegut com a «simbolisme». Les seves *Flors del mal* són

un testimoni històric d'una nova sensibilitat poètica, basada en la musicalitat i en l'audàcia de les imatges.

Baudelaire centra la seva atenció en el tedi, un vuitè pecat que s'afegeix als set pecats capitals, i el pitjor de tots. L'obra les *Flors del mal* és com una fugida impossible del tedi, perquè el tedi guanya sempre, però és també una reflexió sobre la rebel·lia, d'un home bàsicament rebel, irreverent davant les convencions de l'època. Heus aquí una mostra: «...en els corals infames del vici i la feblesa, un n'hi ha de més lleig, més deforme! (...): és el Tedi!» - «És un crit repetit per mils sentinelles (...). Car, verament, Senyor, és el millor homenatge que podem oferir-vos de nostra dignitat: aquest ardent sanglot que en les edats viatja i ve a expirar a la riba de vostra eternitat!»

Què hi faig jo, entre Verdaguer i Baudelaire? La gent sap que sé plorar. Però, si m'ho deixeu dir, les meves llàgrimes són sacramentals: em sento gràvid del dolor del món. A mi no em ploreu els ulls: em plora l'ànima!

Josep Gil
Ribas
Prevere
gilribas@tinet.org

La setmana
en tuits**Francina Alsina @Francina_Presi**

Presidenta de la Taula del Tercer Sector
Homenatge a #MontserratBaró, fundadora d'@acidH_IL «La Montserrat feia, feia fer i deixava fer» en paraules de Monsenyor Joan Enric Vives. Creia en el voluntariat @voluntaris_cat @Taula3sector

Sierra Rodríguez @Sierrimiau

Responsable de la selecció musical de Ràdio Estel

A partir d'avui les cançons del disc de @la_marato sonaran cada dia a la #FórmulaEstel de Ràdio Estel #LaMarato2017 @tv3cat Val molt la pena!

Jordi Julià @JordiJSB

Comunicació Càritas Barcelona

La @Taula3sector presenta el baròmetre del 2016. Les entitats socials acullen i acompanyen 1,5 milions de persones a Catalunya

Belén Ruiz-Ocaña @BelenRuizOcana

Unicef

Alguns nens de Síria només han conegut la violència des que han nascut. Això hauria de remoure consciències i cors

Àngel Ros Domingo @angelrosdomingo

Alcalde de Lleida

Avui fa 10 anys de la inauguració de l'edifici del @museudelleida diocesà i comarcal. L'edifici és obra de l'arquitecte Joan Rodon, autor de la Biblioteca de Catalunya o la reforma del Palau de la Generalitat. L'edifici s'assenta sobre l'antic «Hogar de San José»

Joan Arimany Juventeny @joanarimanyjuv

Gestor cultural

Ja ha passat el repte de participar en el congrés #Episcopus amb el desig d'haver-lo superat dignament

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 14 de desembre del 1950: es crea ACNUR, Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats.

Zoom

Eduard Brufau

Agustí Codinach

Tot al llarg de les festes de Nadal i fins al dia de la Candelera es pot visitar al pati del Museu Marès de Barcelona un pesebre monumental; ha estat elaborat per l'Associació de Pessebristes de Barcelona a l'estil més tradicional de l'escola pessebrística catalana. En els pocs dies que fa que està oberta la instal·lació ha obtingut un gran èxit de públic i a partir d'ara es preveu repetir la iniciativa cada any.

Escollat a Ràdio Estel

Ignasi Miranda
Coordinador d'Informatius

Causes justes

El Gran Recapte d'Aliments (1 i 2 de desembre) i el Dia Mundial contra la Sida (dijous 1) han estat presents els últims dies a la programació. Després d'un col·loqui en el programa *El Mirador de l'actualitat* el 17 de novembre, en què la presidenta del Banc d'Aliments de Barcelona, Roser Brutau, feia una crida per aconseguir 27.500 voluntaris, la Fórmula Estel va connectar el dijous 30, cap a les 8.30, amb Frederic Gómez Pardo, president del Banc d'Aliments de Girona. Va recordar que «amb més voluntaris, hi ha més quantitat per repartir». La mateixa Roser Brutau va tornar a parlar-ne el dia 30 en el programa *Plusvàlua* (de 20 a 21 h).

D'altra banda, l'1 de desembre, la cap de Vigilància, Prevenció i Control d'Infeccions a l'Agència de Salut Pública de Catalunya, Rosa Mansilla, comentava també, en la primera hora de la Fórmula Estel, que «hi ha hagut una certa relaxació amb els tractaments contra el VIH i la sida, perquè no hi ha persones al voltant que pateixin aquesta malaltia de forma greu». Igualment recordava que cada any hi ha 800 noves infeccions a Catalunya.

Editorial

El camí errat de la revenja

El P. Miquel Estradé, monjo de Montserrat i escriptor, comentant el passatge evangèlic de Jesús a la sinagoga de Cafarnaüm (Lluc 4,18) feia notar que el Mestre, en proclamar la lectura d'Isaïes, va ometre el darrer verset del profeta: «I a anunciar el dia de la revenja del nostre Déu» (Isaïes 61,2) perquè Jesús no havia vingut a anunciar un Déu de revenja, sinó un Déu de perdó. En aquesta mateixa línia s'ha manifestat el papa Francesc en el seu darrer viatge a Birmània i Bangladesh, que glossem àmpliament en aquest número de *Catalunya Cristiana*. El Bisbe de Roma és conscient de les ferides que pateixen els birmans, en particular les minories ètniques rohingya, kachim, shan i mon, però ha manifestat que «hi ha la temptació de respondre a aquestes ferides (...) de

manera profundament equivocada. Pensem que la guarició pot venir de la ira i de la venjança. Tanmateix el camí de la revenja no és el camí de Jesús». Aquestes paraules poden ser aplicades a d'altres contextos, fins i tot al nostre. Quan hom se sent ferit, ofès o menystingut en la seva dignitat, com a persona o com a poble, quan hom sent que forma part d'una minoria, és més fàcil que caigui en la temptació de voler recórrer al camí de la revenja que, insistim, no és el camí del cristià. El Papa va recordar també que en l'Eucaristia «aprenem com trobar repòs en les ferides de Jesús, i a ser purificats de tots els nostres pecats i camins errats». I continuava, bellament, «un

lloc on assaborir el bàlsam saludable de la misericòrdia i trobar la força per dur-lo als altres, per ungir cada ferida i record dolorós». Hem començat el camí de l'Advent. Una pregària antiga demana: «Veni i morirem a l'home vell per viure d'una manera nova. Veni i ens sentirem forts.» El camí de l'Advent és també un camí de conversió personal i comunitària. Demanem que la revenja deixi pas al perdó. El filòsof Paul Ricoeur parlava del perdó difícil com una proposta ètica i política. Qualificava el perdó de «difícil» perquè és el resultat de l'equació entre la profunditat de la falta i la mateixa alçada del perdó. Però conclouia que el perdó supera la dificultat perquè constitueix un nou relat que irromp en la realitat política en transformar l'acció de la persona.

La redacció us proposa

Homenatge a Domènec Fita

L'Església i la societat es reneixen al seu art amb sis exposicions P 8-9

Testimoni des de Colòmbia

Una víctima de les FARC entra al Seminari després de conèixer el Papa P 13

Acaba l'Any de la Santa Cinta

El Jubileu marià de Tortosa ha donat molts fruits espirituals P 12

Vins i monestirs

Viatge espiritual i poètic de la mà del sommelier Joan Roca P 26

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe de Mallorca

Parlar al cor i consolar!

Què vol dir parlar al cor? Què hi ha realment en el cor humà perquè pugui rebre una paraula que consoli, que el faci conscient de la seva dignitat, que l'ompli d'esperança? Què hem de fer per ser transmissors de consol, de comprensió, de perdó? A les benaurances, Jesús proclama «feliços els qui ploren, perquè seran consolats» i veiem que prou vegades no som sensibles ni als plors ni estem decidits a posar-hi el consol.

El papa Francesc quan va a Lampedusa i es troba amb el drama dels refugiats que arriben a les seves costes i, sobretot, el dels que no hi arriben, fa una denúncia explícita i diu que «som una societat que ha oblidat l'experiència de plorar, de "patir amb": la globalització de la indiferència ens ha pres l'experiència de plorar! Hem perdut la capacitat de plorar!». Què ens passa?

Hem de detectar on hi ha gent que plora. Aquesta setmana he estat a la presó i he tocat de prop aquestes llàgrimes que et rompen el cor. També he escoltat, enmig del carrer i a la sortida de la Seu i d'alguna altra església, qui —amb llàgrimes als ulls— em demanava una pregària per un familiar seu a punt d'operar o per una mare que acabava de morir. També, i sobretot els capellans d'hospitals i presons, i els voluntaris i voluntàries que treballen amb ells, ho viuen amb més intensitat. És l'Església que toca les llagues de Crist i que comparteix el plor i fa tot el possible per consolar. El cor humà, per un do rebut de Déu, entén de tendresa i d'acollida, de misericòrdia i de fidelitat, d'amor i de perdó. És per això que ens ha de ser fàcil —si hi som sensibles— sentir la crida a fer del nostre testimoni —amb paraules i fets— una font de consol. Unes paraules amables, una telefonada, un gest de proximitat, un esforç d'empatia, una mirada neta, tot fet amb la humilitat que Jesús ens demana, poden fer que l'esperança es vegi reforçada per aquesta proximitat amable del Déu que estima, que ve en Jesús i s'apropa, que vol estar al nostre costat i acompanyar a tothom a qui vol arribar a través nostre.

El Papa es va trobar amb 17 líders religiosos de Myanmar.

El Papa demana respectar «cada grup ètnic i la seva dignitat»

En la seva visita a Myanmar evita fer servir el terme «rohingya»

ACI

Nay Pyi Taw

En el seu primer discurs públic a Myanmar (l'antiga Birmània) a les autoritats, la societat civil i el cos diplomàtic, Francesc va demanar deixar a una banda les diferències perquè creen divisió. El Papa va subratllar que el futur del país ha de ser «la pau», basada en el «respecte de la dignitat i dels drets de cada membre de la societat, en el respecte per cada grup ètnic i la seva identitat, en el respecte per l'estat de dret i un ordre democràtic que permeti a cada individu i a cada grup —sense excloure ningú— oferir la seva contribució legítima al bé comú». Això ho va afirmar en clara al·lusió al conflicte amb l'ètnia rohingya, encara que en cap moment no la va anomenar explícitament.

Sobre el projecte de pau que viu el país, el Pontífex es va mostrar convençut que «la reconciliació nacional només pot avançar a través del compromís amb la justícia i el respecte dels drets humans». Així, va agrair al govern els esforços per afrontar aquest desafiament, de manera particular a través de la Conferència de Pau de Panglong, «que aplega representants dels diversos grups amb l'objectiu de posar fi a la violència, generar confiança i garantir el respecte dels drets dels qui consideren aquesta terra com casa seva».

En parlar sobre les diferents confessions religioses, va destacar que «no han de ser una font de divisió i desconfiança, sinó més aviat un impuls per a la unitat, el perdó, la tolerància i una sàvia construcció de la nació». En aquest sentit, va defensar que «les religions poden tenir un paper important en la cicatrització de ferides emocionals, espirituals i psicològiques». Francesc va considerar que és un gran signe d'esperança que els líders de les diferents tradicions religioses del país «s'esforcin per treballar plegats en favor de la pau, per ajudar els pobres i educar en els autèntics valors».

El Papa també va tenir paraules per als joves, als quals va dir que el futur del país és a les seves mans: «Dependrà de la formació dels joves, no

només en el camp de la tècnica, sinó sobretot en els valors ètics de l'honestat, la integritat i la solidaritat humana, que assegurin la consolidació de la democràcia i l'augment de la unitat i la pau en tots els nivells de la societat.»

D'altra banda, Francesc va rebre la visita del general Min Aung Hlaing, cap de l'exèrcit de Myanmar i responsable de l'ofensiva que va provocar un èxode de rohingyes. Així mateix, el Papa es va reunir amb la consellera d'Estat i ministra de Relacions Exteriors, Aung San Suu Kyi.

El segon dia de visita, el Bisbe de Roma va tenir una trobada interreligiosa amb representants catòlics, anglicans, budistes, hinduistes i jueus, als quals va recordar que tot i les diferències han d'estar units per viure en pau, i els va demanar que no es deixessin endur per les colonitzacions culturals. «Cada confessió té les seves riqueses per donar, les seves tradicions. I això només pot ser si vivim en pau», els va dir Francesc, «la pau es fa en el cor de les diferències. La unitat sempre es dona en la diversitat». I insistia: «Nosaltres experimentem una tendència cap a la uniformitat. Això és marcar la humanitat. Això és una colonització cultural. No us deixeu igualar per la colonització. Nosaltres hem d'entendre la riquesa de les nostres diferències ètniques, religioses, populars... i des d'aquestes diferències té lloc el diàleg.»

«La reconciliació nacional només pot avançar a través del compromís amb la justícia»

«No» a la temptació de la venjança

Redacció / Ragun

La primera missa a l'aire lliure del papa Francesc a Myanmar va tenir lloc al parc Kyaikkasan de Rangun, davant d'uns 150.000 fidels. El Pontífex va fer servir un bàcul de tipus artesanal donat pels refugiats catòlics de la minoria ètnica kachin, acollits en un campament al nord de Myanmar.

El Papa va reflexionar sobre la saviesa de Jesús, que «no ens la va ensenyar amb llargs discursos o grans demostracions de poder polític o terrenal, sinó lliurant la seva vida a la creu». El Pontífex és conscient de les ferides de la violència que pateixen els birmanes: «Hi ha la temptació de respondre a aquestes ferides (...) de manera profundament equivocada. Pensem que la guarició pot venir de la ira i de la venjança. Tanmateix, el camí de la venjança no és el camí de Jesús. El camí de Jesús és radicalment diferent. Quan l'odi i el rebuig el van dur a la passió i la mort, ell va respondre amb perdó i compassió.»

Per això, el Pontífex va subratllar que «Jesús ens fa capaços de ser signes de la seva saviesa, que venç la saviesa d'aquest món, i de la seva misericòrdia, que alleuja fins les ferides més doloroses». El Papa va recordar que en l'Eucaristia «aprenem com trobar repòs en les ferides de Jesús, i a ser purificats de tots els nostres pecats i camins errats», un lloc on «assaborir el bàlsam saludable de la misericòrdia i trobar la força per dur-lo als altres, per ungir cada ferida i record dolorós».

El Bisbe de Roma va lloar el treball de l'Església a Myanmar per «portar als altres el bàlsam saludable de la misericòrdia de Déu, especialment als més necessitats». Va recordar que «moltes comunitats anuncien l'Evangeli a altres minories tribals, sense forçar ni coaccionar, sinó sempre convidant i acollint. (...) Oferiu ajuda pràctica i solidaritat als pobres i als que pateixen».

«Soc testimoni que l'Església aquí està viva», va ratificar el Papa, «us animo a seguir compartint amb els altres la valuosa saviesa que heu rebut, l'amor de Déu que brolla del cor de Jesús». Francesc no va voler acabar l'homília sense assegurar que Crist «recompensarà la vostra tasca de sembrar llavors de guarició i reconciliació a les vostres famílies, comunitats i a tota la societat d'aquesta nació. (...) El seu missatge de perdó i misericòrdia se serveix d'una lògica que no tothom voldrà comprendre i que trobarà entrebancs. Tanmateix, el seu amor revelat a la creu ningú no el podrà aturar. És com un GPS espiritual que ens guia»

Francesc desafia els joves

«No tingueu por de fer enrenou», els anima

Agències
Rangun

El darrer dia de la visita de Francesc a Myanmar va tenir lloc a la catedral de la Immaculada Concepció de Rangun la missa amb els joves. El Papa els va plantejar un repte amb tres preguntes preses de la primera lectura, corresponent a la carta de sant Pau als Romans.

En primer lloc, el Bisbe de Roma va plantejar: «Com pot algú creure en el Senyor sense haver-ne sentit parlar?» A l'homilia, va explicar als joves que «el nostre món és ple de soroll i distraccions que poden eclipsar la veu de Déu. Perquè altres se sentin cridats a sentir-lo i creure en Ell, us cal descobrir-lo en persones que siguin autèntiques. Persones que sàpiguin escoltar».

Davant de joves vinguts de diferents indrets del país, així com del Vietnam, Cambodja, Indonèsia i Taiwan, el Papa els va instar a parlar amb el Senyor «en l'oració. Apreneu a escoltar la seva veu, parleu-li amb calma des del més profund del cor. (...) No tingueu por d'aprendre dels vostres errors. Deixeu que els sants us guiïn cap a Jesús i us ensenyin a posar la vostra vida a les seves mans». I va afegir: «Heu de saber que Jesús està ple de misericòrdia. Compartiu amb Ell tot el que duu al vostre cor: pors i preocupacions, somnis i esperances. Cultiveu la vida interior (...). Requereix paciència. (...) Si sabeu esperar, el Senyor us farà donar molt de fruit, un fruit que podreu compartir amb els altres.»

La segona pregunta, «Com sentiran a parlar de Jesús sense un missatger que l'anuncii?», va conduir el Papa a destacar que els joves són «missatgers de la bona notícia de Jesús, sobretot per als vostres companys i amics. No tingueu por de fer enrenou, de plantejar preguntes que facin pensar la gent. I no us preocupeu si de vegades sentiu que sou pocs i dispersos. L'Evangeli sempre creix a partir de petites arrels».

Per això Francesc els va demanar que cridessin, «però no amb la vostra veu, no: vull que crideu per ser amb la

El Papa confia en els joves birmans per transformar la societat.

vostra vida, amb el vostre cor, signes d'esperança per als qui estan desanimats, una mà estesa per al malalt, un somriure acollidor per a l'estranger, un suport sol·lícit per al qui està sol».

La darrera qüestió que va plantejar el Bisbe de Roma va ser: «Com pot haver-hi un missatger sense que sigui enviat?» Per al Papa, Jesús «no ens envia mai sense caminar ell mateix alhora al costat nostre, i sempre una miqueta per davant nostre. (...) Qualsevol que sigui la vostra vocació, us exhorto: sigueu valents, sigueu generosos i, sobretot, sigueu alegres!»

Claus pastorals

El Pontífex també va tenir temps per trobar-se amb els bisbes de Myanmar, als quals va proposar tres claus per al servei pastoral: guariment, acompanyament i profecia. El Papa

«Qualsevol que sigui la vostra vocació, sigueu valents, sigueu generosos i, sobretot, sigueu alegres!»

va reconèixer les fatigues del ministeri episcopal i sacerdotal en aquest país asiàtic, i va definir com a «àrdua» l'activitat pastoral que desenvolupen bisbes i preveres.

«L'Evangeli que prediquem», va recordar, «és, primerament, un missatge de curació, reconciliació i pau.

(...) Aquí, a Myanmar, aquest missatge té una ressonància especial, ja que el país està compromès amb la superació de divisions profundament arrelades i amb la construcció de la unitat nacional». Per això, va animar l'episcopat a «créixer cada dia en l'oració i en l'experiència de l'amor reconciliador de Déu, perquè és la base de la vostra identitat sacerdotal, la garantia de la vostra predicació i la font de caritat pastoral amb què conduïu el Poble de Déu per camins de santedat i de veritat».

També va tenir paraules per a la comunitat catòlica: «Pot estar orgullosa del seu testimoni profètic d'amor a Déu i al pròxim, que s'expressa en el seu compromís amb els pobres, amb els qui no tenen drets i amb tantes persones desplaçades que, per dir-ho així, jauen ferides als marges de les carreteres».

Superar prejudicis i odis per guarir ferides

ACI / Rangun

El papa Francesc va demanar als budistes de Myanmar de superar el «prejudici i l'odi», i guarir les ferides per dur a les persones l'esperança. El Pontífex es va trobar amb el Consell Suprem Sangha budista i va subratllar aquesta oportunitat «per reafirmar el nostre compromís per la pau, el respecte de la dignitat humana i la justícia per a tots els homes i dones».

Segons el Bisbe de Roma, el gran

repte és «ajudar les persones perquè s'obrin a la transcendència» i perquè «siguin capaces de mirar dins seu i coneixen-les elles mateixes de manera que puguin reconèixer la interconnexió recíproca amb els altres. Si hem d'estar units, cal superar totes les formes d'incomprensió, d'intolerància, de prejudici i d'odi». Sobre la manera per aconseguir-ho, es va fer ressò d'unes paraules de Buda i va comparar aquesta saviesa amb la de sant Francesc d'Assís.

També va animar a tancar les ferides «causades pels conflictes, la pobresa i l'opressió. (...) Sabem que existeix un camí que ens permet avançar, que condueix a la curació, a la mútua comprensió i al respecte. Un camí basat en la compassió i en l'amor». També va defensar que cal «guarir les ferides dels conflictes que al llarg dels anys han dividit les persones de cultures, ètnies i conviccions religioses diverses». I va assegurar que «perquè aquests esforços produeixin fruits duradors,

caldrà una més gran cooperació entre els líders religiosos. Vull que sapigueu que l'Església catòlica és un interlocutor disponible».

Francesc va reconèixer que els birmans han estat formats «en els valors de la paciència, la tolerància i el respecte per la vida, així com una espiritualitat atenta i profundament respectuosa del medi ambient». Per això aquests valors «són essencials per a un desenvolupament integral de la societat, a partir de la família».

Més implicació internacional en la crisi dels rohingyes

El Papa fa una crida per ajudar la minoria musulmana

Francesc va visitar el president de Bangladesh.

Agències
Dacca

Al tancament d'aquesta edició el Papa començava la segona part de la visita a Àsia: Bangladesh. En el seu primer discurs davant de les autoritats del país, Francesc va denunciar la «greu crisi» dels refugiats procedents de Myanmar, la minoria rohingya. «És necessari», va demanar, «que la comunitat internacional apliqui mesures no només treballant per resoldre les qüestions polítiques que han dut al desplaçament massiu de persones, sinó també oferint assistència material immediata a Bangladesh en el seu esforç per respondre les urgents mancances humanitàries».

Després d'una audiència privada amb el president Abdul Hamid, el Papa va lloar l'ajuda humanitària que Bangladesh ha ofert a la població que arriba en massa de Myanmar: «Cap de nosaltres pot ignorar la gravetat de la situació, l'immens cost en termes de patiment humà i la condició de vida precària de tants germans i germanes nostres, la majoria dels quals són dones i nens, amuntegats als camps de refugiats.»

En el discurs a les autoritats, el Bisbe de Roma va lloar el clima de respecte per les diferents tradicions i comunitats religioses a Bangladesh i va desitjar que es preservi l'atmosfera de «respecte mutu» i el clima creixent de «diàleg interreligiós». Segons el Papa, «en un món en què la religió sovint s'utilitza escandalosament per fomentar la divisió, el testimoni del seu poder reconciliador i unificador és molt necessari».

Homenatge al Pare de la pàtria.

Ordenació de 16 sacerdots

ACI / Dacca

El papa Francesc va presidir a Dacca la missa d'ordenació de 16 nous sacerdots, als quals va recordar que Crist els ha escollit per estar al servei del Poble de Déu, i els va exhortar a ser coherents amb l'Evangeli, creient el que llegeixen, ensenyant el que creuen i practicant el que ensenyen.

El Pontífex els va recordar que en ser ordenats es converteixen en col·laboradors dels bisbes per servir el poble i que «l'ordenació us convertirà en veritables sacerdots del Nou Testament per anunciar l'Evangeli, pasturar el Poble de Déu i celebrar el

culte diví, principalment en el sacrifici del Senyor». Per això, els va demanar que «el vostre ensenyament sigui aliment per al Poble de Déu; que la vostra vida sigui un estímul per als deixebles de Crist, per tal que amb la vostra paraula i el vostre exemple es vagi edificant la casa, que és l'Església de Déu».

Finalment, els va animar a realitzar «amb alegria perenne, en veritable caritat, el ministeri de Crist Sacerdot, sense cercar el propi interès, sinó el de Jesucrist», perquè el Bon Pastor «no va venir perquè el servissin, sinó per servir i per buscar i salvar el que estava perdut».

El 2016 un grup extremista va matar 20 hostatges en un restaurant a Dacca, en un atemptat en què també van morir dos policies i sis terroristes. Francesc va subratllar que, arran d'aquest atac, les autoritats religioses van enviar un missatge molt clar: «El santíssim nom de Déu no pot ser mai invocat per justificar l'odi i la violència contra éssers humans, els nostres semblants.»

Per al Pontífex, «només a través del diàleg sincer i el respecte per la diversitat legítima, un poble pot reconciliar les divisions, superar perspectives unilaterals i reconèixer la validesa dels punts de vista divergents. Perquè el veritable diàleg mira cap al futur, construeix la unitat en el servei del bé comú i es preocupa per les necessitats de tots els ciutadans, especialment dels pobres, els desfavorits i els que no tenen veu».

Bangladesh és un país d'àmplia

«El santíssim nom de Déu no pot ser mai invocat per justificar l'odi i la violència contra éssers humans»

majoria musulmana, on els catòlics representen el 0,24% de la població. «Tot i que en nombre relativament reduït, els catòlics de Bangladesh busquen tenir un paper constructiu en el desenvolupament de la nació, especialment a través de les seves escoles, clíniques i dispensaris», va reconèixer Francesc. També va constatar que la «llibertat» que viu el país permet a l'Església «practicar la pròpia fe i dur a terme les obres de caritat, entre elles les de proporcionar als joves, que representen el futur de la societat, una educació de qualitat i una formació en valors ètics i humans sòlids».

Pare de la pàtria

El Papa també va visitar el National Martyr's Memorial, erigit en memòria dels màrtirs que van donar la vida per alliberar el país el 1971. Va signar en el Llibre d'Honor i, abans d'escriure-hi una frase sobre la seva visita, a la columna en què els visitants especifiquen la professió, ell va posar: «Bisbe catòlic romà.»

Després es va traslladar al Bangabandhu Memorial Museum, que abans de ser museu va ser la primera casa del primer president de Bangladesh, Sheikh Mujibur Rahman, assassinat juntament amb 31 membres de la seva família el 15 d'agost del 1975. Allà Francesc va retre un homenatge al pare de la pàtria. Per al Pontífex, aquest mandatari «va imaginar una nació plural i inclusiva, en què cada persona i comunitat pogués viure en llibertat, pau i seguretat, tot respectant la innata dignitat i la igualtat de drets per a tothom». I va afegir: «El futur d'aquesta jove democràcia i el fet de tenir una vida política sana estan essencialment vinculats a la fidelitat a aquesta visió fundadora.»

Pelegrinatges 18

RUTA NABATEA PEL SUD D'ISRAEL

Del 14 al 21 de gener

MARROC

Ruta Reial

Del 21 febrer al 2 de març

ALBÀNIA

Del 3 al
9 d'abril

Patrimoni
iconogràfic
del món
cristià.

MARÇ

ROMA Amb audiència Papal
PELEGRINATGE A ÀVILA Jubileu Teresià

AGOST

ÍNDIA Colors del Rajasthan
TERRA SANTA

ABRIL

PELEGRINATGE a LOURDES

SETEMBRE

PELEGRINATGE A LA PULLA Pare Pio
L'UZBEKISTAN El llegat de Marco Polo

MAIG

PELEGRINATGE a FÀTIMA
MADAGASCAR A la recerca del continent perdut

OCTUBRE

SUD-ÀFRICA La nació dels mil colors
CALCUTA I BUTHAN Del somriure de santa Teresa
al País de la Felicitat

JUNY

SUÏSSA Alpina
JAPÓ Imperi de l'Orient

NOVEMBRE

L'IRAN La Pèrsia Bíblica
LLUMS DE NADAL A NOVA YORK

JULIOL

ISLÀNDIA Ruta del foc i del gel
BRETANYA I NORMANDIA Fe i patrimoni

DESEMBRE

Pessebres dels ALPS ITALIANS

Girona

Homenatge de l'Església i la societat

L'Any Fita ha assolit el punt central amb sis exposicions simultànies a Girona

Víctor Gay
Girona

«Fita ha estat i es manifesta avui un home religiós», va resumir Joaquim Bover, comissari de l'Any Fita, que ha assolit el seu punt central amb sis exposicions simultànies en diferents espais de la ciutat de Girona.

L'artista i acadèmic Domènec Fita i Mollat fa unes setmanes que va complir 90 anys, amb «plena forma», emprant aquesta expressió esportiva. Està interessat per la recerca de noves tècniques i viu una serena fe que es manifesta d'una forma especial en l'exposició que fins al 18 de gener del proper any es presenta a la Casa de Cultura. La mostra, precisament, està centrada en el procés creatiu de l'art religiós que té com a peces centrals el *Crist jacent*, que es mostra a la catedral i que per primera vegada ha baixat al pla, i també les figures de Pilat i Jesús, que conformen el pas de la Confraria de Jesús Crucificat – Maïnaies de Girona, amb tots elements que van ajudar a la seva realització: dibuixos, maquetes, elements puntuals com les mans i perspectives d'aquestes obres.

L'art religiós després del Concili Vaticà II

L'abat de Montserrat, Josep Maria Soler, va ser a Girona, precisament en la jornada en què es va inaugurar aquesta mostra a la casa de Cultura, i que es titula *El buit sobre el ple*. I a l'auditori Josep Irla, de la seu de la Generalitat, va pronunciar una conferència, titulada *Art contemporani en la litúrgia després del Concili Vaticà II*.

L'abat va fer memòria del debat que va provocar en la seva família, aleshores resident a Girona, quan a mitjans del segle passat Fita va realitzar una imatge de la Mare de Déu i l'Infant, encàrrec de la comunitat claretiana i que ha esdevingut un punt de partida en la creativitat de Fita pel que fa a obres destinades al culte.

Després va traçar un recorregut històric centrat en l'escultura religiosa, deixant de banda altres manifestacions artístiques, com ara la música i l'arquitectura. Des de les elementals figures que es troben a les catacumbes, va seguir per les expressions tan boniques del romànic, en una època en què l'art ajudava a l'evangelització, ja que poca gent sabia llegir. A partir del Renaixement, l'art es va anar allunyant de la litúrgia per incorporar més figures humanes com s'evidencia amb l'esclat del barroc.

També va plantejar la vella controvèrsia sobre si és lícit presentar la imatge de Déu. Ell mateix va respondre que «si a Déu se l'ha d'adorar, les imatges s'han de venerar», establint

Inauguració de l'exposició «Divorcis amb la tradició». L'artista i les autoritats en la part de la mostra dedicada a la imatge de sant Benet, situada a l'atri de la basílica de Montserrat. / Àngel Almazan

així una diferència i aclarint que el culte no és mai a la imatge, sinó a allò que representa.

«L'Església no té un estil artístic propi», va dir l'abat Soler, emprant textos conciliaris i dels Papes recents, que han recordat que no sols és lícit que l'art estigui relacionat amb la litúrgia, «és necessari perquè facilita la comprensió sensible d'allò sagrat i espiritual». Per aquesta raó l'Església admet tots els estils i en el decurs de la seva llarga història ha permès fer una valuosa aportació a la història de l'art amb un patrimoni que ha sabut conservar.

JOSEP M. SOLER

«L'obra de Fita compleix aquest requisit fonamental de ser la representació visible d'una realitat invisible»

FRANCESC PARDO

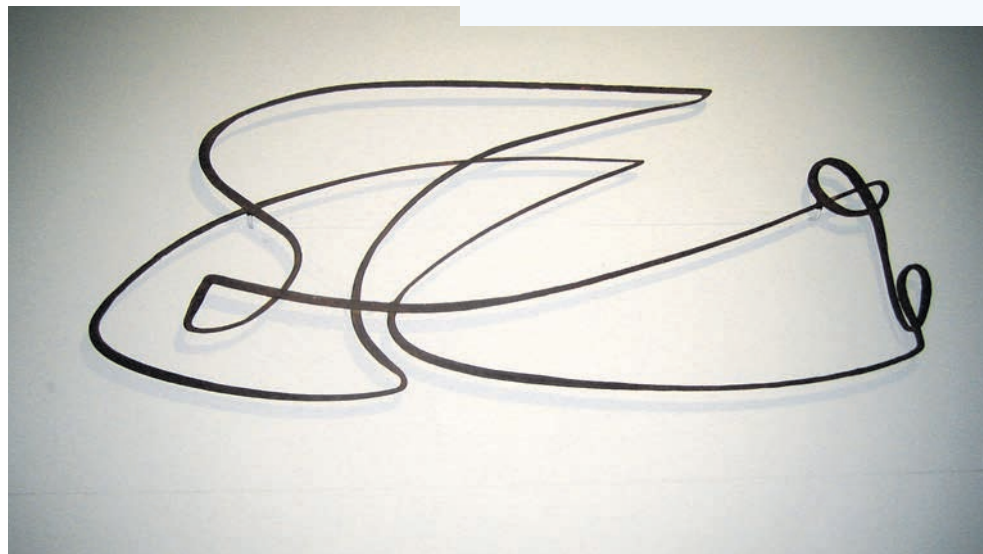
«Quan l'artista que realitza una obra religiosa és creient, aquesta fe queda reflectida en el resultat final»

I en la seva part final va enllaçar amb l'expressivitat i sinceritat de l'art religiós de Fita que en les seves obres «compleix aquest requisit fonamental de ser la representació visible d'una realitat invisible».

Imatge de sant Benet a Montserrat i de l'abat Oliba a Vic

Una altra de les exposicions de l'Any Fita es presenta (fins al 25 de febrer) al Museu d'Art (antic palau episcopal). Titulada *Divorcis amb la tradició*, té com a eixos un seguit d'autoretrats de l'artista, el procés creatiu del sant Benet que, realitzat en ferro tipus «corten», ens dona la benvinguda a l'atri de la basílica de Montserrat i que seguiria un estil semblant a l'escultura dedicada a l'abat Oliba, que és a Vic. I encara un projecte no executat per a la Porta dels Apòstols de la catedral gironina.

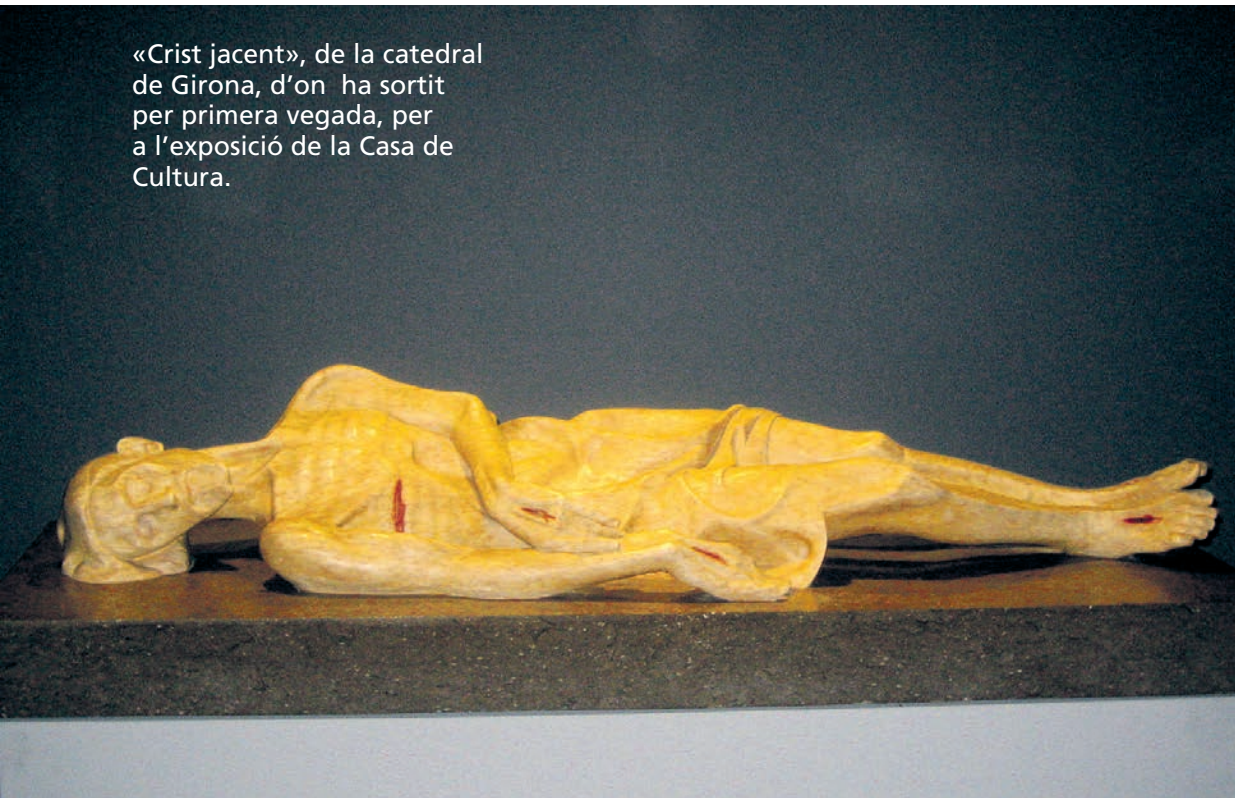
En l'acte d'obertura que va presidir el bisbe Francesc Pardo, amb el director dels serveis territorials de Cultura de la generalitat a Girona, Francesc Ten, el prelat va assenyalar que quan l'artista que realitza una obra religiosa és creient, aquesta fe queda reflectida en el resultat final. També va tenir paraules d'agraïment per a Fita, que precisament ha sabut

Colom en ferro forjat, com el que figura a la capella del Santíssim de l'església de Sant Martí Sacosta del Seminari de Girona.

civil a Domènec Fita

«Crist jacent», de la catedral de Girona, d'on ha sortit per primera vegada, per a l'exposició de la Casa de Cultura.

Detall del Crist del pas de la Confraria de Jesús Crucificat que desfila en la processó del Sant Enterrament del Divendres Sant a Girona.

transmetre, especialment en les seves escultures, els sentiments d'esperança i de confiança, malgrat les dificultats i els sofriments de la vida que ha patit l'autor.

És molt interessant la correspondència entre Fita i l'abat Aureli Maria Escarré, que explica la gestió del sant Benet. El pare abat va descobrir l'obra de Fita per mitjà d'un monjo que era germà del primer rector de la parròquia de Sant Josep de Girona (al seu presbiteri domina un Santcrist amb les imatges de Maria i del titular tot formant un esplèndid conjunt).

El projecte per a la Porta dels Apòstols es presenta amb les maquetes, dibuixos i petites escultures de prova que per elles mateixes són peces de referència en l'obra de Fita. Aquesta porta ja tenia un conjunt dels dotze apòstols, que va ser pràcticament destruït en esclatar la guerra civil. El projecte no s'ha realitzat fins avui.

Les altres exposicions

Cronològicament també s'ofereixen les següents exposicions: *Gest sense límits*, al Centre Cultural la Mercè, de l'Ajuntament gironí, i que inclou un seguit de dibuixos preparatoris de diferents obres i pintures de gran format de l'any 1984 i d'altres elements que Fita ha realitzat en el decurs de la seva etapa de docent en centres concertats, en els inicis de la Universitat i també des del seu estudi. Es pot visitar fins el 22 de desembre.

Després es va inaugurar la mostra titulada *Laberint de la llibertat a través del nu*, a la Fundació Valvi. Esta centrada en obres dels anys 70 i 80 del darrer segle, inclou diverses tècniques: dibuix, pintura, escultura

i curiosament sempre amb figures dempeus, que es considera la postura més antiga en l'art. Restarà oberta fins al 5 de gener.

El 15 de novembre es va inaugurar, conjuntament amb la mostra de la Casa de Cultura, i al mateix edifici, al pis on té la seu la Fundació Fita, la titulada *Geometrització per la ruptura*, que podem dir que és la que conté més obra abstracta i evidencia que l'artista dialoga amb noves textures. Domina l'obra realitzada des dels anys noranta i evidencia la capacitat creativa que, inicialment, semblaria poc acadèmica. Restarà oberta fins al 13 de gener.

La darrera que s'ha obert, el 22 de novembre, *Travessia. Un gest sobre textures i colors*, es presenta al Palau de Congressos de Girona (vestíbul de l'Auditori) i acull la sèrie *Mòmies*, realitzades els anys setanta. Són obres figuratives i inclou teles i escultures, amb un fil conductor que és el poema èpic de *L'Odissea*.

Música i llibres de diversos autors

Coincidint amb l'obertura de l'exposició a l'Auditori, també es va oferir un concert, amb una obra central, composta per a l'ocasió per Joaquim Rabassada, professor de l'ESMUC, que va interpretar el Cor de Cambra de la Diputació de Girona, dirigit per Ricard Oliver.

Finalment el proper 18 de gener es presentarà a la casa de Cultura el llibre *Unes mirades sobre Fita*, amb textos de diferents autors catalans que han fet el seguiment no sols d'aquests actes puntuals, sinó també de l'obra d'aquest artista.

Ser solidari és a les nostres mans.

I també a les teves.

Baixa't l'App de Càritas "Punt rere Punt" i fes el teu donatiu a partir d'1 €

A més, com sempre, Lunet Solidari també destinarà l'import de tots els seus regals de Nadal a Càritas, per ajudar a tots aquells que necessiten ajuda. A LUNET, creiem que ser solidari és a les nostres mans... I també a les teves. Felicitat solidària!

LUNET per un món més net

Netejant, posem tots els sentits
www.lunet.es . 902 010 977 . comercial@lunet.es

Opinió

Advent, temps per alliberar-nos

Esther Borrego
Treballadora social

Fa uns dies vaig passar un temps a la bella ciutat d'Àvila, on sembla que el temps s'atura. De fet, era una de les coses que buscava: tenir temps per contemplar la vida i tot allò que m'envolta sense les distraccions habituals de la vida quotidiana.

Sortia a fer fotos com feia molt temps que no feia, càmera en mà. Tot passejant, sento que puc observar l'entorn d'una altra forma. Fer fotografia m'ajuda a contemplar-ho tot amb més detall i especialment amb més profunditat.

Era tardor, i el paisatge així ho feia notar amb el canvi de color de les fulles als arbres: verd, groc, taronja, granats... Tota una escala que dona aquell que als boscos que els fotògrafs volen immortalitzar i que qualsevol persona agraeix poder observar.

Doncs, després de passar hores fent fotos als arbres, les fulles... —cada detall que anava trobant durant el passeig d'aquell matí—, em vaig adonar de com allò havia sintonitzat amb el que volia viure, i amb el que cercava inconscientment en aquell moment.

Sí, poder anar despullant-me d'allò que, d'alguna forma, interfereix amb el que és essencial per a mi, en allò que em permet ser el que soc. Deixar enrere, de manera conscient o no, tot allò que fa mal o posa traves a poder viure en plenitud. Això és el que durant aquells dies vaig anar plasmant en les imatges que anava fotografiant i gravant al cor.

Llavors, potser això és l'Advent: un temps per anar-nos alliberant, despullant-nos d'allò que no ens porta a estar confiats ni amb fe en la nit de Nadal, un temps per reprendre la mirada senzilla dels pastors que van saber reconèixer en aquell nadó el fill de Déu.

Com aquells arbres que van perdent les fulles, per quedar-se nus, aquesta és la proposta que ens fa l'Advent: entrar en el nostre jo més profund. «Hem de mirar tot el que de reprimat, d'encobert, d'indefinit... hi

ha en nosaltres i posar-ho davant Déu. Precisament aquí Déu vol venir a nosaltres», com ens diu Anselm Grun a *L'alegria del Nadal*.

Sí, l'Advent és el temps d'endinsar-se en un mateix, de reconèixer allò que ens va allunyant del nostre veritable ésser, i tot allò de bo que la vida ens pot oferir. En restar nus davant de nosaltres mateixos, obrim la porta a l'esperança que Déu vingui a nosaltres i estem disposats i preparats per acollir-lo.

Com diu el poema *Arquitectures de l'ànima. Poema de Nadal*, de Francesc Grané i Terrades, en el nostre interior més íntim, un cop hem deixat caure fora tot el que calia, hi ha un petit indret on ens trobem amb el tresor que som i on estem oberts a l'Amor: «Però hi ha un indret, en tu, un llogarret, / la dimensió on pròpiament et sents tu. / Indret desatès, talment ignorat. / Espai desapercebut on es genera / un viure amorosament pacífic» (Fragment del poema *Un nadó que vol néixer*). I és en aquest petit indret interior on Déu vol néixer.

Com aquells arbres que van perdent les fulles, per quedar-se nus, aquesta és la proposta que ens fa l'Advent, entrar en el nostre jo més profund

En restar nus davant de nosaltres mateixos, obrim la porta a l'esperança que Déu vingui a nosaltres i estem disposats i preparats per acollir-lo

En llegir això em venen al cap les paraules de Teresa de Jesús a l'inici del seu *Castillo interior*, les *moradas*, quan equipara la persona amb un castell d'un diamant o cristall molt clar... On Ell té els seus delits, ella fa tot un recorregut per arribar al més profund d'aquest castell, igual que l'arbre va veient com li cauen les fulles.

Com ens diu el papa Francesc, en aquest temps d'Advent estem cridats a allargar l'horitzó del nostre cor, a deixar-nos sorprendre per la vida que es presenta cada dia amb les nostres novetats. Només des de la contemplació de la realitat podem prendre consciència de la presència de Déu en el nostre dia a dia i de com transforma la nostra vida.

Així que aquest Advent deixaré caure les fulles i obriré el meu «petit indret» perquè Déu vingui i pugui entrar-hi: «En tot allò que de tu rebutges, / el teu cor trencat i obtús / en els marges del teu ser / podràs trobar-hi una nova vida: / és aquí on Déu vol néixer» (fragment del poema *L'establia*).

«Catalunya Cristiana s'alegra de sortir la setmana en què l'Església celebra Sant Francesc d'Assís. La seva pregària és el nostre programa»

(N. 1, Editorial, 29/09/1979)

#CatCrist2000

El proper 21 de gener, «Catalunya Cristiana» arribarà a la fita del número 2.000. Amb aquesta avinentesa, et convidem a fer-nos propostes: suggeriments, comentaris, reflexions...
Escriu-nos a especial2000@catalunyacristiana.cat
Tot és benvingut!

Barcelona

Caminant vers el Sínode de joves

Primera jornada de la Càtedra de Teologia Pastoral sobre la Pastoral de Joventut a Catalunya

Òscar Bardají
Barcelona

Dissabte 25 de novembre es va celebrar a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona la primera jornada de la nova Càtedra de Teologia Pastoral Arquebisbe Josep Pont i Gol de la Facultat de Teologia de Catalunya (FTC-AUSP), que va comptar amb la participació d'una setantena d'agents pastorals dedicats a l'àmbit de la joventut.

La càtedra, creada pels bisbes de Catalunya, sota l'empareda de la FTC-AUSP, «pretén afavorir i proposar un moment intens de reflexió, que ajudi a traslladar de manera visible aquells principis invisibles que parlen de la nostra identitat cristiana; és a dir, la fe en Jesucrist», afirma el seu director, Mn. Daniel Palau. La càtedra ha pensat diversos àmbits de reflexió que s'aniran proposant gradualment, a través de nou eixos, que d'una manera imprescindible actualment són necessaris que siguin treballats. L'oportunitat del proper sínode dedicat a la joventut —que se celebrarà l'octubre del 2018 a Roma— ha facilitat aquest primer encontre, després del qual la reflexió continuarà amb d'altres jornades i propostes.

La jornada del dissabte 25 de

Conversa amb el publicista Toni Segarra.

novembre va tenir com a convidat principal el publicista Toni Segarra, expert en l'àmbit de la comunicació i del coneixement del teixit juvenil. La seva ponència, titulada *10 Consells d'un publicista als catequistes de joves de Catalunya*, va donar pas a un diàleg intens entre el convidat i els participants. A continuació, els agents de pastoral van realitzar un

La càtedra pretén afavorir i proposar un moment intens de reflexió, que ajudi a traslladar de manera visible aquells principis invisibles

treball en grup per prosseguir la recerca dels elements imprescindibles per a l'evangelització del jove d'avui. D'aquesta manera, la càtedra iniciava un dels primers àmbits de reflexió, el de la joventut. Mn. Bruno Bérchez, delegat de Joventut de l'arquebisbat de Barcelona, va obrir la jornada amb la conferència *Les tipologies dels joves de les nostres parròquies*.

La propera activitat prevista de la Càtedra de Teologia Pastoral tindrà lloc els dies 21 i 22 de febrer de 2018, du-

rant el Simposi Internacional de l'Ateneu Universitari Sant Pacià *Reforma i reformes de l'Església*, en la qual intervindran Mn. Bruno Bérchez i Mn. Joan Àguila, membres assessors de la càtedra, Mn. Javier García, delegat de Joventut de Santiago de Compostel·la, i Mons. Antoni Vadell, bisbe auxiliar de Barcelona.

Homenatge al jesuïta i filòsof Josep Maria Coll i Alemany

Carme Munté / Barcelona

Per motius de salut no va poder assistir a l'acte i, això no obstant, en tot moment va ser-hi present. Ens referim al jesuïta Josep Maria Coll i Alemany i a l'acte d'homenatge que li va organitzar la Facultat de Filosofia de Catalunya amb motiu de la festivitat del patró, Ramon Llull.

Un homenatge que va permetre agrair al P. Coll la seva contribució a la reflexió filosòfica (és un dels pensadors personalistes catalans més destacats) així com al naixement de la Universitat Ramon Llull i, més en concret, a la Facultat de Filosofia de Catalunya, de la qual va ser degà del 1989 al 1998.

«La seva trajectòria s'inscriu en la dels grans pensadors del segle XX», va constatar Jaume Aymar, l'actual degà de la Facultat de Filosofia, així com director de Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*. Aymar va destacar la complementaritat entre fe i raó en el pensament del pare Coll, que va trobar la seva correspondència en l'encíclica *Fides et ratio* de Benet XVI. L'altra vessant que va posar en relleu Aymar va ser la del compromís polític, ja que el P. Coll va ser president de l'Institut d'Estudis Humanístics Miquel Coll i Alentorn (1996-2007). Als seus

Acte acadèmic amb motiu de la festivitat de Ramon Llull.

83 anys, el P. Coll viu amb il·lusió el projecte d'escriure el llibre *Metafísica personalista*.

Jaume Aymar va estar acompanyat a la taula presidencial per la secretària general de la Universitat Ramon Llull, Anna Berga; pel professor Carlos Díaz, que va impartir la conferència *L'aportació del Dr. Josep M. Coll al personalisme dialògic*; i per Armando Pego, professor de la Facultat de Filosofia de

la Universitat Ramon Llull i coordinador de la Miscel·lània d'homenatge al P. Josep Maria Coll, titulada *Persona, diàleg, comunitat*.

L'acte acadèmic amb motiu de la festivitat del beat Ramon Llull també va comptar amb l'interludi musical del grup Airun. Celebrat al saló d'actes de l'Edifici del Seminari Conciliar de Barcelona, el 29 de novembre, hi eren presents familiars, amics, col·le-

gues i deixebles del P. Coll i Alemany, així com el mateix Joan Enric Vives, arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, que va ser vicedegà de la Facultat de Filosofia durant el deganat del pare Coll. També cal destacar la presència, entre d'altres, del rector del Seminari Conciliar de Barcelona, Josep M. Turull, i del degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, Joan Planellas.

Tortosa

Obispado de Tortosa

Cloenda de l'Any Jubilar de la Santa Cinta

Ha estat un any ric en fruits espirituals

El nunci va beneir la imatge de la Cinta, obra de Marco Augusto Dueñas.

Mn. Josep Alanyà
Canonge arxiver

El 8 de desembre, solemnitat de la Puríssima Concepció de Maria, el bisbe Enrique Benavent presideix la missa estacional concelebrada de cloenda de l'Any Jubilar de la Santa Cinta, concedit pel papa Francesc per a l'any 2017, en ocasió del IV Centenari de la fundació de la Reial Arxiconfraria de la Verge de la Cinta, fundada pel bisbe Lluís de Tena l'any 1617.

Ha estat un any de gràcia del Senyor, ric en fruits espirituals que han abundat en les persones devotes de la Mare de Déu sota l'advocació de la Santa Cinta, una devoció arrelada llargament i intensa a la ciutat i diòcesi de Tortosa. La patrona de la ciutat s'ha vist exalçada en les solemnes celebracions litúrgiques de l'inici i curs de l'Any Jubilar i venerada amb diversos actes de pietat que inclouen la pregària a la santa capella i a la catedral, singularment el novenari i el trídium solemnes, les peregrinacions amb la Santa Cinta als llocs on ha estat històricament venerada de forma singular: la basílica de Santa Maria del Pi de Barcelona, el monestir de monges benetes d'El Tiemblo (Àvila), el santuari de la Virgen de la Cabeza de Villar de Cañas (Conca), la basílica de la Verge dels Desemparats de València i l'església del Remei de Vic. Són dignes de ressaltar la missa de mitjanit del Descens de la Mare de Déu del 25 de març a la Reial Capella, viscuda intensament pels tortosins, i la presentació de les mares gestants i dels infants a

la Mare de Déu en la missa matinal de la festa gran el primer diumenge de setembre.

Han estat molts i selectes els actes culturals —literaris i artístics— celebrats al llarg de l'any jubilar: conferències sobre la història i la tradició de la relíquia, els reliquiàris, l'església de Tortosa, els espolis de 1936 i la presència i absència de la Mare de Déu als evangelis, concerts instruments i vocals diversos a la catedral i a la reial capella. Cal destacar, però, tres fites singulars de l'any jubilar que marcaran el futur en la memòria i la vivència dels devots tortosins de la Mare de Déu: primerament, la confecció d'un nou reliquiari, obrat pels orfèvres Piró de València, dins el qual, el 15 de febrer, s'ha introduït un fragment de la Santa Cinta extret del reliquiari menor salvat de l'espoli de 1936, fet que, a més d'assegurar la preservació de la relíquia, permetrà la visita del sagrat cingol a llocs i parròquies de la diòcesi i fora diòcesi; en segon lloc, la fabricació d'una imatge de la Mare de Déu de la Cinta de 3,10 m feta en marbre de Carrara, obra de l'escultor Marco Augusto Dueñas, beneïda pel nunci apostòlic Renzo Fratini, que ha de presidir la portalada major de la catedral; i en tercer lloc, la publicació del llibre *Santa Maria de la Cinta. Història i documents (1178-2017)*, del canonge arxiver, Josep Alanyà, obra ricament il·lustrada que recull tota la documentació relativa a la Santa Cinta i a la secular devoció dels tortosins existent als arxius eclesiàstics i civils, posada a l'abast dels lectors per a memòria de la posteritat.

Venta directa de cava del nostre celler
Tel. 938 978 129
Mail. maurarovira@cavaludens.cat
Mes informació a www.cavaludens.cat

Colòmbia

«Perdonar l'error de l'altre és una oportunitat per reunir-nos amb Déu»

Carlos Eduardo Manrique, víctima del conflicte amb les FARC, després d'haver conegut el Papa ha decidit entrar al Seminari

Miquel Vera

El papa Francesc va visitar Colòmbia aquest mes de setembre en un viatge històric que, a més de marcar per sempre la història d'un país sacsejat per la violència i la guerra, també ha encès noves vocacions religioses entre joves i adults. Parlem amb Carlos Eduardo Manrique, que després de parlar amb el Pontífex i rebre la seva benedicció a Bogotá ha decidit canviar la seva vida per sempre i deixar enrere una història de segrestos, dolor i absències per començar a formar-se com a sacerdot.

La seva vida, com la de tants colombians allunyats de les grans ciutats no ha estat mai fàcil...

Efectivament, el meu pare va ser assassinat l'abril del 1994 en un intent de segrest per part d'una guerrilla. Va ser un dol molt complex i la meua família va haver de canviar de ciutat perquè els records turmentaven la meua mare. L'any 2000 els paramilitars van entrar a la nostra finca, van segrestar el nostre soci i es van endur tot el que teníem, eren els pitjors anys de la guerra. També van extorsionar la meua mare; amb tot, enmig d'aquell escenari tan cruel ja des de petit va anar creixent en mi la llavor de l'amor a Déu.

La figura del Papa sempre ha tingut un paper important en la seva forma de viure la fe?

La veritat és que sí. Quan tenia nou anys vaig veure la retransmissió d'una visita del Papa a Mèxic i recordo molt el seu missatge a l'Estadi Asteca. Ja llavors vaig decidir que volia conèixer el Papa. Diverses vegades en la meua vida he fet tot el possible per veure el Papa, estalviant, treballant, però no ho havia aconseguit mai, fins que ell va venir a Colòmbia.

Com va preparar la visita del Papa a Colòmbia?

Vaig estudiar les visites del Papa a altres països per descobrir quin era el millor moment per atansar-m'hi. Vaig analitzar tots els llocs on aniria i vaig arribar a la conclusió que la nunciatura de Bogotá seria el lloc més fàcil per abordar-lo.

Què és el que li volia explicar amb tanta urgència?

Li volia dir que malgrat les circumstàncies extremadament difícils he tingut una vocació. Finalment, hi va haver un moment en què les nostres mirades es van creuar i em va fer un senyal perquè m'hi acostés; va ser un moment increïble, la seva mirada transmetia pau i tendresa, va ser un moment breu en què li vaig dir que sentia una crida a la vida sacerdotal, però que tenia por perquè soc inconsistent i jove. Ell, amb un accent molt

argentí, em va dir que no tingués por i que confiés en el Senyor.

Què farà ara?

Em dedicaré a la vida religiosa, ara estic amb els Legionaris de Crist, però també em criden altres carismes. La meua idea és anar als Estats Units o a Europa, on fan falta més sacerdots que a Colòmbia. Ara em trobo en procés de discerniment, però hi va haver un abans i un després de la trobada amb el Papa. Després de trobar-me amb Francesc vaig decidir que vull ser un sacerdot de la pau. Déu et parla amb alguns signes, però que baixi el Vicari de Crist i et cridi a seguir un camí és molt eloqüent. Començaré el Seminari al gener.

Colòmbia viu un trànsit lent i complicat cap a una pau que deixa enrere dècades de guerra entre el Govern i la guerrilla de les FARC. Com viu aquest moment?

Als colombians l'amor a Déu ens ha ajudat a guarir-nos i a saber perdonar. Tothom s'equivoca i tots els errors són susceptibles de ser perdonats. Veure i perdonar l'error de l'altre és una oportunitat per reunir-nos amb Déu. En aquest camí he conegut la persona que va assassinar el meu pare i he descobert que si hagués rebut més amor no hauria fet el que va fer. Quan passen coses tan doloroses, això es reflecteix en la convivència però gràcies al Senyor les coses no paren de millorar.

«La visita del Papa ha significat un pas important cap a la reconciliació profunda dels cors»

Quin efecte tindrà la visita del papa Francesc? Establirà la pau per sempre?

La visita del Papa ha significat un pas important cap a la reconciliació profunda dels cors cap a una pau veritable per a tothom. Ja hi ha casos molt concrets. Famílies que, després de la visita del Papa, es tornen a parlar, pares que van abandonar els fills i els han retrobat, tots són casos en què veiem la mà de Déu i que ens canviarà com a societat.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:
Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

Des del monestir

La rebel·lió dels monjos

Tot va començar l'estiu del 2007 quan els monjos budistes de Birmània es van rebel·lar, pacíficament, en protesta per la pujada dels preus, per manifestar el malestar general causat per l'opressió del govern i per demanar l'alliberament de la líder política empresonada, Aung San Suu Kyi, que lluitava per restaurar la democràcia al país. Els birmans estaven cansats de la insolidaritat de la comunitat internacional que veia aquest conflicte amb indiferència. I és que enfrontar-se a la Junta Militar comunista significava enfrontar-se a la Xina i Rússia, països que finançaven i recolzaven aquesta dictadura.

Davant d'aquesta revolta pacífica, la resposta del

govern va ser sagnant, amb desenes de monjos assassinats i de civils empresonats. Les protestes, conegudes com la revolució del safrà (pel color dels hàbits dels monjos), començaren a Birmània el 15 d'agost del 2007. El 5 de setembre següent, en una nova protesta pacífica, els militars feriren tres monjos. Però lluny d'acovardir-se per la violència governamental, des del 18 de setembre les protestes van ser liderades per milers de monjos. Així el 22 de setembre més de 2.000 monjos es van manifestar a Ragun i 10.000 més a Madalay a favor de la democràcia i de la líder de l'oposició Aung San Suu Kyi. El 24 del mateix mes les manifestacions van tenir lloc a 24 ciutats del país i el

27, més de 700 monjos van ser detinguts.

El ministre d'Afers Religiosos de Birmània advertí als monjos que encapçalaven les protestes que el govern adoptaria mesures dràstiques contra ells. I malgrat aquesta amenaça, els monjos no van callar.

També avui els monjos hem d'interessar-nos «per tot allò que és just» (Fl 4,8) per tal de defensar la justícia i la llibertat. D'ací la nota del 3 d'octubre dels abats de Montserrat i de Poblet, del prior de Solius, de les abadeses de Sant Benet, Sant Pere i Vallbona i de les priores de Sant Daniel i de Vall-donzella, per condemnar la violència i l'ús de la força de l'estat i demanar diàleg.

Josep-Miquel Bausset

Monjo de Montserrat

La sal de la terra

Formació de mestres: universitat, escola i «món»

Una de les conclusions més clares fruit de l'actual debat universitari juntament amb les praxis més avançades és la constatació de la necessària proximitat i interacció entre el sector professional i la universitat. Això vol dir, actualment, la configuració i revisió del currículum des de competències requerides per l'escenari laboral, la presència de professionals en actiu com a docents, una política que aposti clarament per pràctiques externes d'alta qualitat, dinàmiques internes —com, per exemple, els seminaris— que permetin entorns de simulació professional, un eficaç *Alumni* i una borsa de treball activa i ben connectada, etc. En definitiva, el desenvolupament del procés d'ensenyament-aprenentatge en la vida universitària s'ha reequilibrat significativament i ha recuperat una «assignatura» incomprensiblement oblidada en moltes facultats que era la consideració real del sector professional. S'han generat, doncs,

ponts reals afavorint el guany de tothom. En el cas de la formació de mestres, això té una traducció clara i sense retorn vers una major participació de l'escola i dels mestres en actiu en el procés de formació dels mestres. No parlem únicament de les pràctiques sinó de tot un nou paradigma on l'encaix universitat-escola tingui uns fluxos molt més dinàmics, de reciprocitat i integradors. El sistema ha de seguir buscant fórmules d'una major participació i responsabilitat per part de l'escola, que és el lloc natural del desenvolupament professional. Ara bé, considerant el perfil del mestre i, especialment, en la seva etapa de formació inicial, aquest binomi universitat-escola és insuficient. En efecte, una de les funcions que la societat demana als mestres és el fet d'introduir l'estudiant en el món, contemplar-lo, gaudir-lo, analitzar-lo, explicar-lo i interpretar-lo no sense manca de sentit crític, etc. I per això és

necessari «conèixer món». Hi ha un coneixement més conceptual i teòric perfectament assolible des de la xarxa o en classes pròpies de la universitat però hi ha un coneixement dels col·lectius, del funcionament de les coses, de la història de les institucions, dels processos de les organitzacions, etc., que cal viure a "peu de canó". Sense perdre la importància del binomi formulat anteriorment ens cal motivar i empènyer els estudiants de magisteri vers la realitat, el «món». Evidentment, llegint diaris però no només. Cal fer moltes visites en viu —fàbriques, bancs, mercats, monestirs, ports, hospitals, ajuntaments, parròquies, ONG, etc.—, mantenir entrevistes amb persones rellevants i, també, viatjar i disposar d'un saber experiencial sobre països i tradicions. Situar-se lúcidament davant les cultures, insertar-se críticament en la societat i donar sentit a la vida exigeix als educadors reconèixer i orientar-se en el seu propi món.

Andreu Ibarz

Director general de
Blanquerna-URL i
professor de la Facultat
de Ciències de l'Educació

Mirada al món

Visceralitat o flexibilitat?

Havent passat gairebé la meitat de la meua vida fora del país, he pogut constatar que el sentiment de pertinença a un col·lectiu més o menys gran, que sigui un punt de referència segur per a l'individu, és una necessitat psicològica molt arrelada en totes les persones, siguin d'on siguin i tinguin un nivell cultural més o menys alt. La família, un club esportiu, una classe social, un partit polític, una confessió religiosa, un país... La vinculació emocional amb cadascun d'aquests cercles associatius té un pes específic diferent segons les persones i el moment vital que s'està passant, però el cert és que la identificació amb el propi poble i la pròpia terra, amb unes tradicions i una manera de ser i de fer determinades, és un factor que ens configura tan íntimament, que de manera instintiva, si algú ens ataca en aquests elements constitutius de la nostra identitat, reaccionem inconscientment defensant sense miraments allò que per

a nosaltres és essencial. Em sembla evident que, en tot allò que s'està vivint a Catalunya i Espanya des de fa temps, hem gratat i excavat en capes molt profundes d'una gran majoria dels ciutadans. Al nostre país, tant els qui mai no ens hem sentit espanyols com els qui han deixat de sentir-s'hi recentment, hem desconnectat anímicament d'Espanya com a realitat política capaç d'englobar i sostenir un projecte de futur engrescador per a la nostra terra i la nostra gent. A Catalunya mateix i sobretot a la resta de l'Estat, els qui senten Espanya com un marc nacional idoni i històricament indiscutible també per als catalans, difícilment poden acceptar que ni tan sols es plantegi la possibilitat d'admetre la sobirania política del poble català i la viabilitat de la independència del nostre país. Entre uns i altres, molta gent cansada i tipa de l'interminable debat sobre el procés català... Circumstàncies no cercades ni volgudes m'han

portat a intervenir en diferents mitjans de comunicació catalans i espanyols, i he hagut de posicionar-me èticament sobre el dret inalienable del poble català a decidir en llibertat el propi futur polític. Moltes persones, des de dins i des de fora de l'Església, m'ho han agraït; però també, només per aquest motiu, he hagut de sentir-me dir tota mena d'insults i desqualificacions, i he constatat la incapacitat de massa gent d'escoltar raonaments i d'acceptar un marc interpretatiu que pogués allunyar-se de certs paràmetres considerats intocables. Crec que ha arribat el moment de desemmascarar els falsos «absoluts» i d'aprendre tots a ser menys visceral i més flexibles. Només relativitzant les pròpies posicions i escoltant-nos recíprocament, sense imposicions ni afany de canviar-nos, podrem trobar solucions compartides que ens podran anar guiant cap a un nou escenari millor per a tots...

Cinto Busquet

www.cintobusquet.cat
cinto.busquet@focolars.org

Punt de vista

Rafael Ruiz de Gauna i Torres

Director de Relacions Institucionals, Formació, Consultoria i Estudis de la Fundació Pere Tarrés

La salut bucodental dels infants en situació de vulnerabilitat

La Fundació Pere Tarrés, des de les seves conviccions cristianes, promou el benestar i l'educació dels infants en situació de vulnerabilitat social a través d'una quarantena de centres socioeducatius entre propis, adherits i municipals, que, a les tardes i en períodes de vacances, ofereixen reforç educatiu, activitats de lleure i millora de les competències parentals.

En els darrers anys hem observat les fortes limitacions de moltes famílies per tenir cura de la salut bucodental dels infants. Certament, en situacions de precarietat, aquestes famílies abans dediquen els pocs recursos econòmics de què disposen a necessitats més bàsiques com l'habitatge, el menjar o la roba, que no a aspectes considerats secundaris. Des de l'any 2010 amb l'acabament d'un conveni entre el Ministeri de Sanitat i la Conselleria de Salut, aquest escenari s'ha agreujat.

Una bona salut dental és important perquè les afeccions més comunes en els infants com ara les càries es tradueixen en dolor, malestar, dificultats per menjar i impacte negatiu en la seva autoestima i relacions socials. En els casos més greus, hi ha infants que mengen de manera limitada per no tenir dolor. La falta de dents o la seva corrosió també afecten una correcta pronunciació de les paraules.

En aquest context, la Fundació Pere Tarrés ha impulsat una diagnosi i un programa d'atenció a la salut

Fundació Pere Tarrés

bucodental en infants en situació de vulnerabilitat social, en col·laboració amb un grup de clíniques dentals. Una primera anàlisi sobre 139 nens i nenes d'entre 3 i 12 anys, certificava que un 66% presentaven afeccions que requerien tractament, amb una mitjana de 3,8 càries per infant. Cal remarcar que el 65,2% d'aquests infants no havia visitat mai un dentista.

Per abordar aquesta realitat, estem desplegant diferents línies de treball. En primer lloc, conscienciar les famílies de la importància d'una bona higiene dental i d'una alimentació més equilibrada, a més d'informar dels serveis que ofereix la sanitat pública. També hem engegat

una campanya de captació de fons per poder pagar els tractaments necessaris. Del total d'infants que participen en aquests centres, s'estima que un miler necessiten aquest servei, atenció que requereix un import de 60.000 euros. D'altra banda, demanem a l'administració pública que aclareixi i amplii la cobertura sanitària a aquestes necessitats, i doti els Centres de Primària dels professionals i instruments adequats per atendre'ls, a més de garantir una visita anual mínima de tots els nens i nenes.

No només de pa viu l'home, però també fa falta que en pugui gaudir en condicions.

que ya yo no soy Don Quijote de la Mancha, sino Alonso Quijano, a quien mis costumbres me dieron el renombre de Bueno... ya me son odiosas todas las historias profanas de la andante caballería; yo conozco mi necedad y el peligro en que me pusieron habérmelas leído; ya, por misericordia de Dios, escarmentando en mi cabeza las abomino.»

Encara està lúcida per demanar: «Yo, señores, me estoy muriendo a toda priesa: déjense burlas aparte, y traiganme un confesor que me confiese y un escribano que haga mi testamento, que en tales trances como éste no se ha de burlar el hombre de su alma.» El notari quedà impressionat perquè mai no havia vist morir un cavaller «tan sossegadament y tan cristiano como "Don Quijote"». Havia guanyat la darrera batalla.

El batxiller Carrasco va escriure aquest epitafi: «Aquí el Hidalgo fuerte / que a tanto extremo llegó / de valiente, que se advierte / que la muerte no triunfó / de su vida con su muerte.» «Don Quijote» va viure amb molta bogeria, però, a l'hora de la mort, va ser prou assenyat.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

«Don Quijote» i la mort

El mes de novembre, quan cauen les fulles dels arbres, moren bastants humans. El dia 2 d'aquest mes, l'Església celebra la memòria dels fidels difunts i els familiars solen durams de flors a la tomba dels seus avantpassats. Aquest mes ens porta el record dels difunts i ens ajuda a pregar per a ells. El mes onzè era qualificat com el mes de les ànimes i, ensems, les parròquies solien fer novenaris a càrrec d'un predicador famós. El novembre ens fa avinent que tots hem de morir.

Alguns literats, encara avui, solen reflexionar sobre la mort. A més dels llibres d'espiritualitat, hi ha alguna perla literària —el «Quijote»— que conté lliçons de tota mena, fins i tot per al moment del traspàs. Al llarg

d'aquesta obra literària, hi ha frases interessants, per exemple: «Un buen arrepentimiento es la mejor medicina que tienen las enfermedades del alma»; «La alabanza propia envilece» y «Me moriré de viejo y no acabaré de comprender el animal bípedo que llaman hombre, cada individuo es una variedad de su especie».

Hi ha, però, l'escena final, deliciosa i exemplar: «Don Quijote» desvetlla del son i diu: «¡Bendito sea el poderoso Dios, que tanto bien me ha hecho! En fin, sus misericordias no tienen límite, ni las abrevian ni impiden los pecados de los hombres.»

«Don Quijote» fa avisar el batxiller Sancho Carrasco, el capellà i el barber. Vol confessar-se i testamentar: «Dadme albricias, buenos señores,

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Entusiasmes de somni

De vegades penso en l'actitud de la gran massa que assisteix als partits de futbol, fanàtics de certs equips mítics. Els crits que fan quan hi ha gol no són demostracions d'angoixa. És entusiasme? Al revers d'aquesta situació hi ha la derrota, certa humiliació de l'altre equip, la desgana o la indiferència, el menyspreu amb què se'l mirava. No, aquell entusiasme està viciat, no és felicitat plena.

Durant aquesta temporada proliferen les manifestacions de caire polític. Pancartes, banderes, himnes i crits, recorreguts per trajectes escollits, multitud que augura un triomf, absència total de càlcul o possibilitat d'error. Aquestes celebracions suposen, al revers, el desig de derrota del partit al qual no es pertany.

Quan era estudiant de Secundària, se'ns adoctrinava dogmatitzant que la possible existència de partits suposava inicialment la conjectura de la fragmentació del territori patri, desgràcia que no havia de passar de cap manera. Calia establir un règim únic. Un maligne projecte quimèric. Ara bé, no hem d'oblidar que hi va haver èpoques en què la direcció de la cosa pública es va encomanar als savis, una altra a un senat de privilegiats, més tard a monarques que havien heretat el poder, després es va perfeccionar el sistema amb l'exigència que això se sotmetés a una constitució. Ara anomenem el valor preponderant *democràcia*. És un valor suprem que no admet perfeccionament? Què vindrà després?

Qualsevol míting representa promeses per a uns i condemnes per als que han triat un altre partit. L'entusiasme, l'aplaudiment a un líder, suposa desacreditar-ne d'altres. No és un entusiasme totalment net, està viciat.

Aquesta setmana s'ha dedicat un dia a condemnar la violència de gènere. És un mal que no em resulta desconegut. Des de fa anys, al confessionalari o en moments de sinceritat ministerial, n'he conegut alguns casos. El que és estrany és que la víctima se sentia culpable. Però, no m'he limitat mai a condemnar aquest fet. Sí que l'he condemnat, però hi he afegit moltes més coses.

Un matrimoni en el qual simplement la violència està absent no és un matrimoni necessàriament feliç. He lamentat aquests dies que les veus de l'Església no es pronuncien proclamant que el matrimoni és un estat natural d'amor, de projectes compartits, de fecunditat, de felicitat, sense ignorar les dificultats que comporta. Que, a més, si es viu en el si de l'Església, rebent-ne la peculiar gràcia, és un estat de santedat.

No he participat mai en cap manifestació, però si un dia, el clergat, els bisbes, els sacerdots i els diaques, juntament amb els religiosos, ells i elles, sortissin amb els uniformes i les pancartes, proclamant aquestes riqueses que Déu ofereix, m'hi incorporaria sense dubtar-ho.

La il·lusió de formar una família cristiana no és una il·lusió viciada, és una il·lusió de somni, d'esperança.

Carme Munté

Fotos: Pep Daudé / basílica de la Sagrada Família

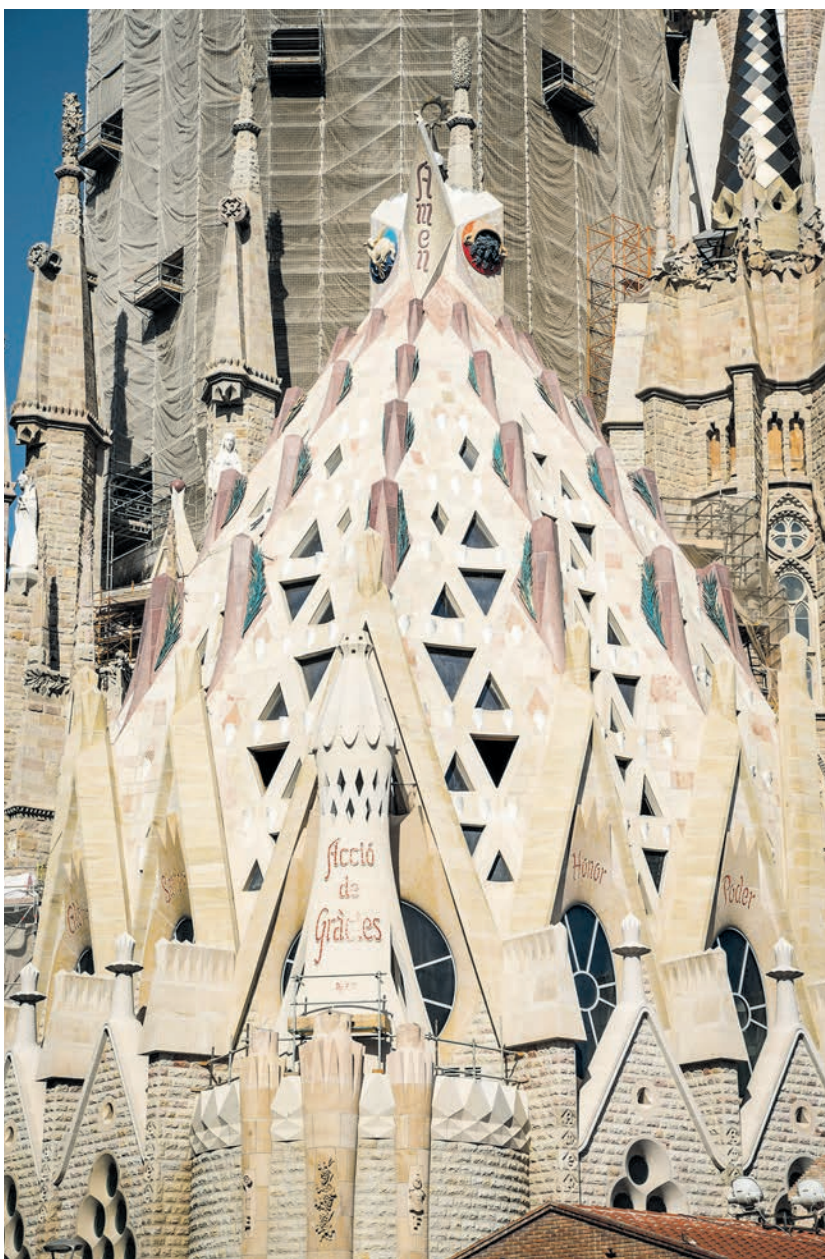
La simbologia de la basílica de la Sagrada Família respon als grans eixos teològics de la fe catòlica: creació, redempció i salvació. És tan ampli i alhora tan detallat el que Antoni Gaudí va transmetre que se'n poden fer múltiples interpretacions. Armand Puig, rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, és el segon any que dedica una meditació bíblica a la Sagrada Família, acompanyada de la música i de la imatge. Ho fa en el marc de la Setmana de la Bíblia que se celebra arreu de Catalunya com a camí previ al Diumenge de la Paraula. I ho fa acompanyat de l'organista titular de la Sagrada Família, Juan de la Rubia.

I si l'any passat la meditació bíblica va ser sobre la façana del Naixement, enguany ho ha estat sobre un dels elements construïts més recentment: la sagristia de ponent i el claustre, on s'exposa un seguit d'objectes litúrgics dissenyats pel mateix Antoni Gaudí. L'acte va tenir lloc el 29 de novembre al vespre, va ser presidit pel cardenal Joan Josep Omella i va ser el moment central de la II Setmana de la Bíblia, almenys a Barcelona, ja que cada diòcesi amb més o menys intensitat ha organitzat un calendari propi d'activitats. La Setmana de la Bíblia està patrocinada per la Conferència Episcopal Tarraconense i compta amb la col·laboració de l'abadia de Montserrat, l'Associació Bíblica de Catalunya, el Centre de Pastoral Litúrgica, l'Editorial Claret i Ràdio Estel – *Catalunya Cristiana*.

El vespre anterior, la Fundació Catalunya-la Pedrera havia acollit una reflexió al voltant de *La Bíblia i la cultura*, que havia comptat amb les intervencions de Francesca Español, experta en romànic i gòtic, i Albert Soler, expert en literatura catalana medieval. Doncs bé, a la Sagrada Família es tractava de dissertar sobre *La Bíblia i l'art* i, més en concret encara, sobre *El camí cap a l'altar*.

MEDITACIÓ BÍBLICA A LA SAGRADA FAMÍLIA EN E

El camí cap a l'

Interior de la sagristia i claustre de la Mare de Déu dels Dolors

Exterior de la sagristia de ponent de la Sagrada Família.

La identitat del prevere

«El camí cap a l'altar passa per la teologia del ministeri sacerdotal que Gaudí plasma en la sagristia de la Sagrada Família», va reflexionar Armand Puig. És més: «El camí cap a l'altar, passant pel claustre, és tot un programa de vida per als qui són ministres d'aquest altar i per a tots els deixebles de Jesús.»

Segons va constatar el biblista i rector de l'Ateneu Sant Pacià, «l'exterior de la sagristia de la Sagrada Família és la resposta que Gaudí dona a la pregunta sobre la identitat del prevere». «Per a ell hi ha tres elements que la conformen: cristològic, litúrgic i martirial. El prevere és un amic del Senyor Jesucrist, celebra l'Eucaristia, el sagrament de l'amor, i la seva vida s'ha de llegir en termes de martiri.»

D'aquesta manera, Armand Puig anava detallant tota la simbologia de l'exterior de la sagristia de la Sagrada Família, que «és un gran quadre de Jesús màrtir i redemptor». Hi tenim la cúpula que evoca el caràcter rocós del Gòlgota, el penyal on Jesús va ser clavat en creu i crucificat i on morint va entregar l'esperit; els arestons de color roig, el color de la sang però també del suc del raïm. «Sang i raïm es confonen, com es confonen en el sagrament eucarístic, on el vi esdevé la sang de Crist per la força de l'Esperit», va explicar Armand Puig.

«I pel que fa als motius que apareixen en la coronació de la sagristia són manllevats d'un text profètic (Isaïes 63,1-5), que en la litúrgia romana del temps de Gaudí era l'epístola del Dimecres Sant.» Es tracta de 3 elements que Armand Puig va explicitar: la

**GAES us desitja
Bones Festes**

Silvia
AUDIOPROTESISTA DE MERCEDES
DESDE HACE 7 AÑOS

**“Sé que sempre
puc comptar amb ella”**

Mercedes | PROFESSORA I CLIENTA DE GAES

A GAES la millora de la teva audició va molt més enllà de la venda de l'audiòfon. **Els nostres professionals són al teu costat abans, durant i després de l'adaptació per aconseguir una òptima qualitat auditiva.** A GAES trobaràs la tecnologia més avançada i, també, el més complet servei postvenda.

Apropa't al teu centre GAES i informa-te'n sense compromís.

**REVISIÓ AUDITIVA GRATUÏTA
TRUQUI I RESERVI VISITA**

900 835 707

Amb la tecnologia
més avançada
i un servei
personalitzat

JEREZ
CAPITAL MUNDIAL DEL
MOTOCICLISMO
www.jerezmmm.es

GAES
Centres Auditius

EL MARC DE LA II SETMANA DE LA BÍBLIA

altar

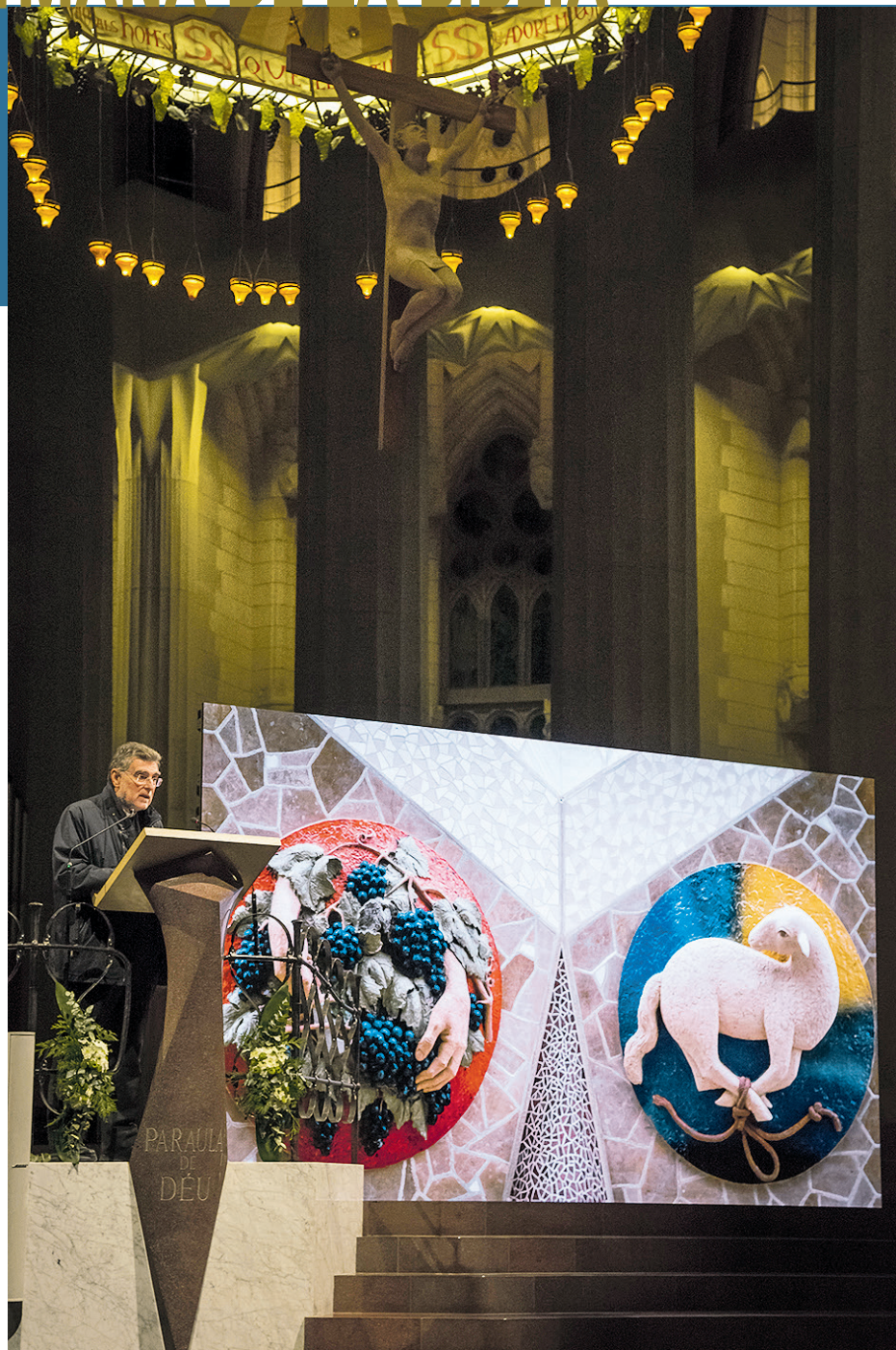

ors.

verema amb les mans del veremador que aboca una portadora plena de raïm negre; un anyell amb les potes lligades que acota el cap en senyal d'obediència, i la paraula «Amén». D'aquesta manera, segons Armand Puig, Gaudí «ha reinterpretat a la perfecció la imatge del veremador provinent d'Isaïes 63 i l'ha vinculada amb Jesús, el Crist. Ell és el gran i etern Sacerdot, "provat en tot" (Hebreus 4,15), que ha vessat la seva pròpia sang. I és alhora l'Anyell immaculat i sense tara, "que calla i ni tan sols obre la boca" (Isaïes 53,7), "disposat a ser dut al sacrifici", en paraules del Quart Àlbum, publicat pòstumament a Gaudí l'any 1929». Pel que fa a la paraula *Amén*, referida a Jesús, «és l'*Amén* al voler salvador del Pare».

Una reflexió afegida es mereix la peça del capdamunt de la sagristia: està formada per un anell, a la base, que remet a l'amor esponsal de Crist i l'Església; i per una corona, que assenyalava la condició del pastor com a màrtir que porta fins al final el seu testimoni.

Armand Puig va referir-se als 1.500 preveres assassinats només a Catalunya durant la guerra civil, sobre una població de 2.800.000 persones. «Es tracta, en proporció, de la massacre més gran de preveres del segle XX, superior en proporció a les de Mèxic i Rússia», va comentar, i va afegir que, «tanmateix, aquesta corona de màrtirs, malgrat les beatificacions multitudinàries dels darrers anys, encara no ha estat del tot assimilada com a història de santedat i de martiri. Per un costat, la utilització política dels màrtirs de la fe va ser un fet habitual

Armand Puig comentant el simbolisme del veremador i de l'anyell.

durant el règim nacionalcatòlic i, per l'altre, posteriorment, el discurs d'una parcial i sectària memòria històrica va continuar expulsant de la història uns homes, molts d'ells joves, que anaven a la mort sagnant amb la mateixa actitud de l'anyell del terminal de la sagristia: el cap abaixat i les extremitats lligades, com Jesús portat a la passió».

Gaudí va morir el 10 de juny del 1926, deu anys abans que comencés la guerra civil i, això no obstant, segons Armand Puig, «va intuir espiritualment allò que passaria al cap d'uns quants anys i va subratllar profèticament la vinculació entre ser màrtir i ser prevere». D'això en deixa constància la sagristia de la Sagrada Família.

Armand Puig va comentar que la sagristia de la Sagrada Família és única al món, ja que «es troba, de forma perimetral, entre la nau de l'església i el carrer, és a dir, mirant a la ciutat». «Aquesta posició és la pròpia d'aquells que "no són del món" (Joan 17,14), però viuen immersos en el món, i en la seva pregària recullen tot allò que ve del món i és presentat davant de Déu».

El claustre, finalment, connecta la sagristia amb la nau i per tant l'altar, on se celebra l'Eucaristia («conjunció de la creu i la glòria, de la passió i de l'exaltació de Crist») però també evoca en darrer terme el pelegrinatge del poble de Déu cap a la nova Jerusalem.

El cardenal Joan Josep Omella va cloure l'acte reflexionant sobre la sagristia com a pas previ perquè el sacerdot es prepari per a la celebració eucarística. Però no només el sacerdot, va precisar l'arquebisbe de Barcelona, sinó que també els feligresos han de dedicar els moments previs no tant a xerrar com a disposar-se a viure en plenitud la litúrgia i escoltar amb obertura de cor la Paraula de Déu.

COMPARTEIX
EL

PARES
FILLS
GERMANS
COSINS
AMICS
NEBOTS

IL·LUMINACIÓ DE LA
FAÇANA DEL NAIXEMENT

20, 21, 22 i 23 de desembre
Representacions de 19 a 21 h
(duració aproximada de 15 minuts)

#viulaSF

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Tireu les xarxes

Les xarxes socials estan molt presents a la mar de les comunicacions. Twitter, Facebook, Instagram, Youtube, WhatsApp... són múltiples recursos per fer-se present a l'àgora, a la plaça pública. S'estableixen al món diàriament milions de connexions. El temps i l'espai no representen cap dificultat. En breus segons, les dades poden recórrer milers de quilòmetres. Els mòbils treuen fum. Per les pantalles desfilen imatges, textos, vídeos, músiques... procedents dels llocs més insospitats del planeta. Qualsevol persona, amb un mínim de tecnologia al seu servei, pot obrir comptes i llançar-se a la voràgine de la comunicació. Les institucions també lluiten per fer-se presents en el camp digital. La potència de les canonades no garanteix que l'aigua que hi circula sigui neta i transparent. Com en tota realització humana, es barregen possibilitats i riscos.

L'obertura de la nova web de la URC (Unió de Religiosos de Catalunya), després d'un llarg temps d'inactivitat per reformes, propicia una reflexió sobre el paper de l'Església, de les seves institucions i dels seus membres en l'àmbit de les xarxes socials. Com recorda Míriam Díez: «La comunicació a l'Església no és un luxe sinó una necessitat. Una Església tancada en ella mateixa no és evangèlica.» Jesús Colina afirma: «La presència catòlica a internet és tímida; pocs ens llegeixen, pocs ens visiten. Falten iniciatives "fora de la sagristia".» Enric Planas escriu: «Treballant en comunicació a l'Església cal ser lliure, educat, sense deixar-se intimidar, cultes i interdisciplinaris.» Amparo Gómez ha publicat un llibre titulat *Comunicar a Dios en 140 tuits*, d'on he recollit les tres frases anteriors.

La lectura i meditació dels textos evangèlics ens poden donar algunes claus (Lc 5,1-11). Jesús es troba al llac de Genesaret. Puja a una barca i s'aparta una mica de terra per poder parlar a la gent que s'amuntega a la riba. Quan ha acabat la instrucció, diu a Simó: «Tira llac endins i caleu les xarxes.» Simó reconeix que s'ha escarrassat tota la nit i que no ha agafat res, però en segueix les indicacions. La pesca és tan abundant que les xarxes gairebé s'esquincen. Els pescadors, experts en el tema, queden meravellats. Jesús li diu: «No tinguis por. D'ara endavant seràs pescador d'homes.»

La presència de l'Església a les xarxes requereix anar a aigües profundes, sense deixar-se endur per la superficialitat, corrent el risc que calgui; fiar-se de les paraules de Jesús malgrat els esforços, de vegades,

infructuosos, dels projectes propis; perdre la por que paralitza i obstrueix les possibilitats; servir les persones com a prioritat màxima. Els deixebles són pescadors experts. Indispensable és tenir una bona preparació en la tècnica. Sent important, no n'hi ha prou. En l'àmbit espiritual, la confiança en Déu és imprescindible. Lluny de caure en un narcisisme mercantil o propagandístic, es tracta d'evangelitzar: per a això, calen les xarxes, com www.urc.cat.

La presència de l'Església a les xarxes requereix anar a aigües profundes, sense deixar-se portar per la superficialitat

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viuimolins70@gmail.com

Quan ens envolta la bona gent...

Així em sento sovint: envoltada de gent bona, que fa la vida més assequible enmig de les dificultats quotidianes. Avui us parlaré d'uns quants esdeveniments on la bondat de la gent es fa palesa.

Jornada Mundial dels Pobres establerta pel papa Francesc cada penúltim diumenge de l'any litúrgic i estrenada el novembre passat. A Santa Anna, els de l'hospital de campanya ens vam moure amb molta il·lusió per preparar aquell dia amb una Eucaristia protagonitzada pels més desfavorits, i un dinar

La gent bona, enmig de les dificultats, fa la vida més assequible

multitudinari al meravellós claustre gòtic. Cent cinquanta comensals vam omplir aquelles taules preparades amb amor, delicadesa i tota mena de detalls pels voluntaris i voluntàries... I, el dinar? Doncs, un veritable miracle de la multiplicació dels pans i dels peixos que aquell dia es va repetir. Només una de les moltes anècdotes que ho van fer possible: l'endemà de la festa, m'adreço a un dels restaurants que havien col·laborat amb un plat exquisit i a un preu gairebé simbòlic, i quan parlo amb l'amo i li agraeixo la seva generositat i li ensenyo les fotos on feien goig de veure tants captaires ben servits. Em convida a entrar a la cuina i donar les gràcies a l'equip de cuiners que ho van fer possible. Aquell dia havien arribat voluntàriament a la feina a les 8 del matí per enllestir-ho tot sense cobrar aquelles hores. Ells també volien contribuir a una bona obra!

Dimecres, 22 de novembre. Al matí vaig al centre penitenciari de Brians 1, per fer possible una realitat: que també els presos puguin gaudir de la Mostra del Cinema Espiritual que aquests dies se celebra a Catalunya. Passem el film italià i encisador *Si Déu vol*. Acabat, faig el comentari de la cinta. A meitat de la meua explicació, responent dubtes i preguntes, un intern de mitjana edat, emocionat davant un dels comentaris, s'aixeca, avança pel camí central i em fa una llarga abraçada. L'aplaudiment del grup la va segellar... La sensibilitat humana i religiosa no té reixes. A la tarda d'aquest dimecres 22: la plaça dels Àngels, sempre animada pel soroll dels monopatins, aquell vespre es va omplir de llumetes i de silenci respectuosos: 58 cors de cartró de dimensions ben visibles, i com un exèrcit en formació, ens recorden 58 persones sense llar, que han mort durant aquest any a Barcelona. Persones que, amb una mitjana de 56 anys, no han tingut una mort digna envoltada pels seus... A cada nom i cognom que se sentia proclamat a la plaça, un altre home o dona dels atesos entre els sense sostre encenia la petita espelma que s'havia col·locat davant el cor i hi posava una rosa blanca. Un quartet de música de cambra format per estudiants del Conservatori entonava música suau acompanyant aquell moment impressionant. Quan els centenars de mans enllaçades van coronar l'acte d'homenatge als amics desapareguts injustament al carrer, moltes llàgrimes es van vessar pels nostres rostres....

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Miquel Àngel Martín, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Agustí Borrell, Teresa Carreras, David Claret, Agustí Codinach, Joan Guiteras, Núria Illas, Josep M. Masana, Joan A. Mateo, Natàlia Méndez, Ignasi Miranada, Victòria Molins, Glòria Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Josep Rambla, Francesc Raventós, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Ramon Ripoll, Peio Sánchez, Lluís Serra, Valentí Serra, Joan Soler, Sebastià Taltavull, Francesc Tous, Joan Viñas, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

L'espiritualitat de l'Advent

Celebrem avui el segon diumenge d'Advent. L'Advent forma una unitat de moviment amb el Nadal i l'Epifania. Les tres paraules tracten de dir el mateix: vinguda, naixement i manifestació. Un temps d'Advent viscut amb intensitat ens disposa per acollir plenament el regal del Nadal. Tant de bo aquest temps de preparació que ens ofereix l'Església ens ajudi a redescobrir que Nadal és l'apropament generós de Déu a la humanitat; Nadal és la visita que Déu ens fa per tal de fer-nos fills adoptius del Pare; Nadal és el compliment de les promeses del Senyor d'aplegar tot el gènere humà en un nou poble d'Israel, en l'Església una i única del Crist estesa d'Orient a Occident.

Déu ha vingut, ve i vindrà definitivament a nosaltres. Durant el temps d'Advent, la litúrgia ens convida a prendre consciència de les diverses vingudes del Senyor. La primera vinguda fou la que va succeir a Betlem ara fa més de 2.000 anys i que celebrem anualment el 25 de desembre. La vinguda del Fill de Déu a la terra és un esdeveniment tan immens que Déu va voler preparar-lo durant segles. En aquesta celebració fem memòria de l'acompliment de les promeses fetes per Déu al poble d'Israel. Participant

en la llarga preparació de la primera vinguda del Salvador, els cristians renovem el desig de la seva segona vinguda (cf. Catecisme Església Catòlica n. 524).

En efecte, l'Advent ens prepara també per a la vinguda definitiva del Senyor Jesús. Aquell que va prendre la nostra carn i que va néixer pobre i humil en una establia se'ns manifestarà en glòria i majestat a la fi dels temps per instaurar el cel nou i la terra nova, l'eternitat amb Déu en la glòria del cel. Els cristians hem de mirar també el futur, ja que hem estat creats a imatge i semblança de Déu i, per tant, per a l'eternitat. Les últimes paraules que llegim a la Bíblia, en el llibre de l'Apocalipsi, després de dir que Déu és l'Alfa i l'Omega de la història, ens fan exclamar a tots: «Veni, Senyor Jesús.»

Sovint, les preocupacions del món, l'acceleració de la vida actual i el sentit materialista que s'ha fet present en la nostra manera de viure, ens fan oblidar l'altra vida i limiten l'horitzó de la nostra existència a aquesta terra. Llavors, se'ns fa difícil entendre el contingut de les benaurances predicades per Jesús. Aquest Advent, us convido, germans, i em convido a mi mateix, a demanar al Senyor que augmenti en nosaltres el desig de la vida eterna, que és l'eterna

felicitat. Sant Agustí diu, referint-se a aquest do, que tindrem molta més capacitat de rebre'l com més hi creguem, com més fermament l'esperem i com més ardentment el desitgem.

Actualment, a la nostra societat, l'esperança és una virtut que va de baixa. Es respira més aviat desencís i frustració. Potser hem errat a l'hora d'escollir el valor sobre el qual hauríem de fonamentar la nostra confiança. L'Advent és temps d'esperança. No d'una esperança inquieta i angiosa, sinó confiada i joiosa. L'alegria de l'Advent és dolça i profunda, perquè brolla no de l'esperança humana, sinó de l'esperança cristiana, que mai no s'enganya perquè es fonamenta en el fet que Déu acomplirà les seves promeses, particularment, la de la vida eterna.

Enmig d'un temps de desencís, regala't Advent. Sí, aquesta és la meua proposta: posa més Advent en la teua vida. Contempla les promeses que Déu ens ha fet, gaudeix i descansa en elles. Regala't un temps per a la pregària, una major atenció a les inspiracions de l'Esperit, que vol fer meravelles en nosaltres i a través nostre. D'aquesta manera acomplirem les paraules d'Isaïes que fa seves sant Joan Baptista: «Obriu una ruta al Senyor, aplaneu-li el camí.»

Joan Josep Omella
Omella

Cardenal arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

La Mare de Déu de Loreto

El 10 de desembre se celebra la festa de la Mare de Déu de Loreto. Respon a una tradició del segle XIII segons la qual la casa on va viure la Sagrada Família a Natzaret va ser transportada a la ciutat italiana de Loreto l'any 1294, passant per Croàcia. La tradició cobra aquí formes llegendàries que barregen el desig de les Croades de posar fora de perill la santa casa, amb el seu transport a través de la Mediterrània i l'Adriàtic en vaixells de croats o en vol portada per àngels, llegenda que va donar lloc al fet que sigui considerada patrona de l'aviació.

El que és segur és que aquesta devoció mariana va arrelar en moltes parts del món, com pot comprovar-se en la realitat dels santuaris dedicats a la Mare de Déu de Loreto en ciutats molt diverses, entre elles Tarragona, on hi ha hagut una capella a la part alta

de la muntanya propera a la ciutat des del segle XVI.

Després d'ampliacions, la primitiva capella es va convertir amb els segles en el santuari que, en la seva actual estructura i gràcies a la iniciativa ciutadana, va posar la seva primera pedra el 1957, fa ara seixanta anys.

L'any 1970 Tarragona va tenir el goig d'acollir els primers preveres italians que s'ocuparien d'aquest lloc sant, pertanyents a l'orde dels Rogacionistes, fundat per sant Annibale Maria Di Francia, el carisma dels quals és pregar per les vocacions sacerdotals i per l'atenció social, i que aviat van posar en marxa una residència i un centre d'espiritualitat pel qual han passat moltes persones. Innombrables vegades he pujat a Loreto per la carretera que transcorre entre pins fins que s'albira el campanar. És un descans per

a l'ànima la pau que es viu en un lloc tan proper, una pau que té molt a veure amb l'entorn, però també amb aquesta atribució que fem a la nostra Mare de ser Reina de la Pau. Allí la troben els qui van a casar-se o a un enterrament, els qui van a assistir a missa, o en romeria, els qui arriben per trobar-se a ells mateixos, potser després de trucar al Telèfon de l'Amistat, o aquelles persones sense sostre o transeünts que saben que mai no marxaran de Loreto amb les mans buides.

A la Casa de la Mare de Déu, cada persona és valorada, acompanyada, i un cartell de l'entrada li dona una poètica benvinguda. En aquest dia vull expressar la meua gratitud com a arquebisbe als sacerdots de Loreto per la seva extraordinària tasca i demanar que els acompanyem en aquesta petició de vocacions que són tan necessàries.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona
i Primat

Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

www.catalunyacristiana.cat

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

Diumenge II d'Advent

Lectura primera

Is 40,1-5.9-11

Obriu al Senyor una ruta

Lectura del llibre d'Isaïes:

«Consoleu, consoleu el meu poble», diu el vostre Déu. «Parleu amorosament a Jerusalem, crideu i digueu-li que s'ha acabat la seva servitud, que ha estat perdonada la seva culpa: ha rebut de mans del Senyor doble pena per tots els seus pecats.» Escolteu una veu que crida: «Obriu en el desert una ruta al Senyor, aplaneu en l'estepa un camí per al nostre Déu. S'alçaran les fondalades i s'abaixaran les muntanyes i els turons, la serralada es tornarà una plana, el terreny escabros serà una vall. Llavors apareixerà la glòria del Senyor i la veurà tothom alhora. La boca del Senyor ho ha dit.» Puja en una muntanya ben alta, missatger que anuncies a Sió la bona nova! Tu que portes bones noves a Jerusalem, alça ben fort el teu crit, alça'l ben fort, no tinguis por! Digues a les viles de Judà: «Aquí teniu el vostre Déu! El Senyor Déu arriba amb poder, el seu braç domina tota cosa, l'acompanya el fruit de la seva victòria, el precedeixen els seus trofeus; vetlla com un pastor pel ramat, l'aplega amb el seu braç, porta al pit els anyells, acompanya les ovelles que crien.»

Salm responsorial

84

Jo escolto què diu el Senyor:

Déu anuncia la pau al seu poble.

El Senyor és a prop per salvar els seus fidels,
i la seva glòria habitarà al nostre país.

R. Senyor, feu-nos veure el vostre amor
i doneu-nos la vostra salvació.

La fidelitat i l'amor es trobaran,
s'abraçaran la bondat i la pau;

la fidelitat germinarà de la terra,
i la bondat mirarà des del cel. **R.**

El Senyor donarà la pluja,
i la nostra terra donarà el seu fruit.
La bondat anirà al seu davant,
i la pau li seguirà les petjades. **R.**

Lectura segona

2Pe 3,8-14

Esperem un cel nou i una terra nova

Lectura de la segona carta de sant Pere:

Estimats, una cosa hi ha que no heu de perdre mai de vista: Per al Senyor tant és un dia com mil anys i mil anys com un dia. No és que el Senyor difereixi el compliment de les promeses, com ho suposen alguns; és que el Senyor és pacient amb vosaltres, perquè no vol que ningú es perdi, sinó que tothom arribi a convertir-se. Però el dia del Senyor vindrà; arribarà inesperadament com un lladre. Aquell dia el cel fugirà amb un estrèpit espantós, els elements, abrandats, es desintegraran, i la terra quedarà al descobert amb tot el que hi han fet. Tenint present, doncs, que tot això es desintegrarà, penseu com heu de viure, amb quina santedat i amb quina pietat us heu de comportar. Espereu la vinguda del dia del Senyor, i feu tot el possible perquè arribi aviat. Aquell dia el cel, inflammat, es desfarà, i els elements, abrandats, es fondran. Però nosaltres, tal com ell ens ho ha promès, esperem un cel i una terra nova, on regnarà la justícia. Per tant, estimats, mentre espereu això, mireu que ell us trobi en pau, immaculats i irrepressibles.

Al·leluia

Lc 3,4,6

*Obriu una ruta al Senyor, aplaneu-li el camí;
tothom veurà la salvació de Déu*

Glòria Monés

Evangeli

Mc 1,1-8

Aplaneu el camí per al Senyor

Lectura de l'evangeli segons sant Marc:

Comença l'evangeli de Jesús, el Messies, Fill de Déu. En el profeta Isaïes hi ha escrit això: «Jo envio davant teu el profeta missatger perquè et prepari el camí. Una veu crida en el desert: Obriu una ruta al Senyor, aplaneu-li el camí.» Complint això, Joan començà a batejar en el desert. Predicava un baptisme de conversió, per obtenir el perdó dels pecats, i anaven a trobar-lo de tot arreu de Judea, amb tota la gent de Jerusalem, confessaven els seus pecats i es feien batejar per ell al riu Jordà. El vestit de Joan era de pèl de camell, es cobria amb una pell a la cintura i s'alimentava de llagostes i mel boscana. I predicava així: «Després de mi ve el qui és més poderós que jo, tan poderós que no sóc digne ni d'ajupir-me a deslligar-li la corretja del calçat. Jo us he batejat només amb aigua; ell us batejarà amb l'Esperit Sant.»

Consultori bíblic

Ignasi Ricart

Claretà i
biblista

Què és el mètode històrico-crític d'interpretació de les Escripures?

La Pontificia Comissió Bíblica explica dins del document *La Interpretació de la Bíblia en l'Església* (Ed. Claret) que la història del cristianisme és la història de com s'ha anat llegint la Bíblia al llarg dels segles. Parteix del principi de l'encarnació de la Paraula de Déu i la dimensió històrica de la revelació. Els principis fonamentals del mètode històrico-crític en la seva forma clàssica són:

És un mètode històric que s'aplica a textos antics, com els de la Bíblia, n'estudia l'abast històric i intenta dilucidar els processos històrics d'elaboració dels textos bíblics a voltes de llarga durada. En les diferents etapes d'elaboració, els textos de la Bíblia s'adrecen a diverses categories d'oients o de lectors, que es trobaven en situacions espai-temporals diferents.

És un mètode crític, perquè treballa amb l'ajut de criteris científics tan objectius com és possible en cadascun dels seus passos (de la crítica textual a l'estudi crític de la redacció, per tal de fer accessible al lector modern el sentit dels textos bíblics, sovint difícil de copsar).

Com que és un mètode analític, estudia el text bíblic de la mateixa manera que qualsevol altre text de l'antiguitat i el comenta com a llenguatge humà. Amb tot, permet a l'exegeta, sobretot en l'estudi crític de la redacció dels textos, de copsar millor el contingut de la revelació divina.

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es

De Messies a Fill de Déu: l'experiència progressiva de Jesús

Marc inaugura el gènere «evangeli» emprant el mot inicial de la Bíblia: «Principi». Aquí —ens està dient— s'actualitza Gn 1,1: «Principi de la bona notícia (= Evangeli) referent a Jesús» (l'article indica que els seus oients ja la coneixien). Els dos atributs que segueixen el presenten com el «Messies» d'Israel, primerament, i com el «Fill de Déu», després. Reflecteixen les dues redaccions que en feu Marc: una primera, a Jerosòlima, a la comunitat presidida per la seva mare, Maria (Ac 12,12), integrada per un públic jueu de parla grega; una segona, a Xipre, en companyia de Josep Bernabé, en reprendre aquest la missió als pagans després del trencament amb Pau (15,39). Als jueus, els predicava que Jesús era el Messies d'Israel, però que havia acabat penjat d'un patíbul, i que els Dotze, que l'haurien d'haver succeït, havien quedat desmembrats pel suïcidi de Judes (Onze); als pagans, els predicava que Jesús ressuscitat era el Fill de Déu. Joan es fa seva la crida d'Isaïes: «Prepareu el camí del Senyor, redreceu les senderes del vostre Déu» (Is 40,3, introduït per Ex 23,20). Segons el Còdex Beza, «es presentà Joan en el desert batejant i proclamant un baptisme de conversió per al perdó dels pecats». Jesús de Natzaret havia sentit a Sèforis o a Cafarnaüm, on feia d'artesà constructor, la proclama que Joan havia llançat des del desert, a l'altra banda del Jordà, i hi acudirà, com la majoria de gent de tot el país jueu. Joan Baptista anuncia que el personatge del qual ell és el precursor serà un deixeble seu avantatjat: «Ve darrere meu el que és més fort que jo.» Joan ho té molt clar: «Jo no soc competent per deslligar-li la corretja de les seves sandàlies», donant a entendre que serà Jesús, i no ell, l'Espòs d'Israel. Ell ha vingut tan sols a preparar el camí del Senyor, batejant en aigua els qui confessaven els seus pecats; Jesús, que ja està present, però en l'anonimat, «és qui us va a batejar en Esperit Sant».

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA I)

Temps d'Advent

(SALTERI: SETMANA 2)

DESEMBRE

10. DIUMENGE

Diumenge II d'Advent (S), Morat. Lectures: Isaïes 40,1-5.9-11 / Salm 84 / 2 Pere 3,8-14 / Marc 1,1-8

SANTORAL: Eulàlia de Mèrida, vg. i mr.; Gregori III, p.; Júlia, vg. i mr.; Melquíades, p. i mr.; Trobat, mr.

11. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 35,1-10 / Salm 84 / Lluc 5,17-26. O bé: *Sant Damas I* (ML), Blanc. Terrassa: **Dedicació de la catedral** (S), Blanc.

SANTORAL: Daniel Estilista, monjo; Ida, vg.; Pau de Narbona, b.

12. DIMARTS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 40,1-11 / Salm 95 / Mateu 18,12-14. O bé: *Mare de Déu de Guadalupe* (ML), Blanc.

SANTORAL: beat Jaume de Viterbo, b.; Joana Francesca de Chantal, rel. i fund.; Sinesi, mr.

13. DIMECRES

Santa Llúcia (MO), Vermell. Lectures: Isaïes 40,25-31 / Salm 102 / Mateu 11,28-30

SANTORAL: Aubert, b.; Otília, rel.

14. DIJOUS

Sant Joan de la Creu (MO), Blanc. Lectures: Isaïes 41,13-20 / Salm 144 / Mateu 11,11-15

SANTORAL: Diòscor, mr.; Just i Abundi, mr.; Nicasi, b. i mr.

15. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 48,17-19 / Salm 1 / Mateu 11,16-19

SANTORAL: beat Bonaventura de Pistoia, prev.; Cristina, mr.; Sílvia, vg.

16. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Siràcida 48,1-4.9-11 / Salm 79 / Mateu 17,10-13. Barcelona, Tarragona i Urgell: **Sant Josep Manyanet** (MO), Blanc.

SANTORAL: Adelaida de Borgonya; Albina, vg. i mr.; Ananies, Isaïes i Misael

El sant

Per Eduard Brufau

Sant Joan de la Creu

El segle XVI va ser l'època d'or de la mística espanyola, especialment la castellana. D'aquells místics sobresurten noms com ara fra Luis de León i els reformadors del Carmel, santa Teresa de Jesús i sant Joan de la Creu.

Joan de la Creu (1542 – 1591), de família humil, va sentir des de ben jove la crida a la vida religiosa. Per això va entrar als carmelites, va estu-

diar filosofia i teologia a Salamanca i va ser ordenat sacerdot el 1567. Aquell mateix any va conèixer santa Teresa de Jesús, que ja havia començat la reforma del Carmel femení. Els dos místics van sintonitzar ràpidament, i sant Joan també va començar la reforma de la branca masculina, en la qual no van faltar els entrebancs. La seva espiritualitat és cristocèntrica, i adopta el llenguatge nupcial del Càntic dels Càntics, en què l'home desitja la unió amb Crist. Va reflectir les seves experiències en nombrosos escrits, sobretot en forma de poemes, que ben aviat van gaudir d'una gran divulgació. Va ser canonitzat l'any 1726 per Benet XIII.

«Nosaltres som qüestionables»

Arran del meu darrer article en aquesta secció, intitulat «Nosaltres ho som», a partir de la conversa entre els cartoixans del film *El gran silenci*, el bon amic Dr. Miquel Ramón em feu notar que, segons la frase del monjo «Els signes no són qüestionables; nosaltres ho som» una altra interpretació és possible, al costat de la que jo vaig fer en el meu escrit, mentre no sapiguem la intenció explícita de qui la va pronunciar originàriament.

Es pregunta el meu interlocutor: «¿No podria referir-se potser al fet que nosaltres sí que som qüestionables? ¿I precisament per això necessitem estar rodejats de signes (les parets de l'edifici de què parla el monjo), per recordar constantment vers on apunta la nostra vida? Sense els signes de l'Església nosaltres no seriem més que una fletxa que no sap on apuntar i, per tant, seriem un signe qüestionable, que no apunta enlloc. Ara bé, quan Déu, a través de la revelació, ens diu que tota la creació és signe de la seva presència, aleshores nosaltres podem adquirir aquella tensió que ens posa en relació amb el referent del signe, que és Déu mateix. Descobrim

aleshores que tota la creació (l'home incluíu) és signe i està en relació amb alguna cosa més gran que ell mateix.»

Aquesta reflexió ens porta a considerar el fet que en la celebració litúrgica es troben aquestes dues realitats que destaca el meu amic. Algú que dona sentit i el qui rep el sentit com un do en el vas de la seva existència. No és, doncs, una trobada entre iguals, sinó entre la riquesa i la indigència, entre la plenitud i el desig, entre la misericòrdia i la misèria.

El papa Benet XVI en una de les catequesis sobre la pregària, bo i comentant el llibre de l'Apocalipsi, afirmava: «Què diuen aquests símbols? Ens recorden quin és el camí per saber llegir bé els fets de la història i de la nostra mateixa vida. Elevant la mirada al cel de Déu... aprenem a veure les coses d'una manera nova i a captar el seu sentit més autèntic.»

Vet aquí el que s'esdevé en la celebració litúrgica quan fem nostres les paraules de la gran història de l'oració, fins al punt que nosaltres som con-

formats a l'esperit d'aquestes paraules i arribem a ser capaços de parlar amb Déu; es per això que la litúrgia és veritablement escola d'oració i, per tant, de vida cristiana.

Aquí és on pren tot el seu sentit aquell moment principal que ens introdueix a la pregària eucarística: el *sursum corda*, amunt els cors. Una invitació a deixar de banda les nostres preocupacions i tràfecs, a desplaçar el centre de gravetat de nosaltres mateixos a l'acció de Déu. Aquí se'ns diu que la mirada del cor s'ha de dirigir vers el Senyor, present enmig nostre. «Només així celebrem i vivim adequadament la sagrada litúrgia, si romanem en actitud de pregària, i no si volem "fer quelcom", fer-nos veure o actuar, sinó si orientem el nostre cor a Déu i estem en actitud d'oració unint-nos al misteri de Crist i al seu col·loqui de Fill amb el Pare» (Benet XVI). Fent-ho així, la litúrgia ja no és un espai on celebrar-nos a nosaltres mateixos, presoners d'uns signes que ens tornen estèrilment la pròpia imatge com un mirall, sinó lloc d'autèntica trobada amb l'anunciada llibertat, la que és pròpia dels fills de Déu.

Jaume González Padrós

Professor de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona

Solidaritat amb les persones en situació de sense llar

Les persones han deixat missatges de solidaritat.

Nàtalia Méndez

Més de 300 persones han gaudit de la xocolata desfeta preparada per voluntàries d'Arrels-Sant Ignasi en l'acte participatiu celebrat amb motiu de la campanya de les persones sense llar. El mural,

dissenyat i dibuixat per persones dels programes de tractament d'Arrels-Sant Ignasi, ha estat el suport on les persones que passejaven pel carrer de Sant Antoni han pogut deixar els seus missatges de solidaritat: un sostre digne per a tothom, pau, feina per a tothom,

educació i cultura per a tothom... en són alguna mostra. Al costat, la pancarta elaborada per persones en situació de sense llar del Centre Obert d'Arrels, *Carrer de Ningú vivint al carrer*, recordava la realitat de les persones que pateixen la manca d'habitatge.

Úrsula Gutiérrez Díaz.

Noces de platí a Betània

Missioneres Gnes. de Betània

El dimarts 21 de novembre, festa de la Presentació de la Mare de Déu, la germana Úrsula Gutiérrez Díaz va celebrar 75 anys de vida religiosa, les noces de platí, a Cornellà de Llobregat.

Ella va entrar i va professar ben jove a la congregació i ha viscut una llarga vida de fidelitat. Poques persones poden celebrar conscientment una festa tan important.

Toda la comunitat ens n'alegrem amb ella i ho celebrem. També al matí, a la santa missa, nombrosos fidels ens van acompanyar pregant i donant gràcies a Déu en l'Eucaristia.

Va conèixer i va viure amb la nostra mare fundadora, Mare Domitila Huneus Ghana, i amb la seva memòria prodigiosa recorda detalls i anècdotes, vivències compartides.

El Senyor ens concedeix la gràcia de gaudir del seu fervor i alegria.

Vam viure un dia feliç de compartir comunitari, renovant juntament amb ella la nostra consagració al Senyor, i agraït-li tots els seus beneficis.

Ell, que mai no es deixa vèncer en generositat, si és la seva Voluntat, ens concedeix noves vocacions per seguir comunicant el seu Amor, l'Amor del Sagrat Cor de Jesús, el carisma de Betània, a cada cor, a cada llar, al nostre món que tant el necessita.

Unió Apostòlica del Clergat (UAC)

Audiència del papa Francesc.

Antonio Bordas Belmonte

Del 13 al 17 de novembre ens hem trobat a Roma un grup de sacerdots de la Unió Apostòlica del Clergat (UAC) d'arreu del món. En primer lloc dono gràcies a Déu per aquesta trobada tan significativa. Hi ha hagut preveres de quatre parts del món: Amèrica, Àfrica, Àsia, Europa; però no han vingut d'Oceania. Érem 22.

També he de reconèixer el treball que han fet els organitzadors d'aquesta trobada, a Mons. Giuseppe Magrin i al seu equip, que han preparat tan bé tota l'estada, a l'hotel «Tra noi», on hi ha dues capelles per resar i celebrar la santa missa, així mateix, per haver procurat que el primer dia presidís la missa don Giuseppe.

Els altres dies han vingut cardenals de la santa Església i hem pogut escoltar el seu magisteri tan interessant. Hi ha hagut un equip molt ben coordinat; don Magrin ha estat a les nostres trobades a Espanya, una vegada a Tortosa.

El seu ensenyament i el seu testimoni són molt interessants per a nosaltres. Són moltes coses les que han succeït aquests dies, la pregària de la litúrgia de les hores, les misses presidides pels cardenals, el darrer dia, 17, el cardenal Parolin. També les conferències que han impartit i pels telèlegs que ens han parlat. A més, pel testimoni que ha donat cada país sobre la Unió Apostòlica; i pel grup de seglars que donen suport al treball del ministeri ordenat.

Don Giuseppe ha estat escollit

una altra vegada com a responsable arreu del món de la UAC durant cinc anys; cadascun hem comunicat les experiències; i vull fer ressaltar el diàleg que vaig mantenir amb don Julio Daniel Botía, que em va explicar com han de funcionar els grups de la UAC a Colòmbia, per formar-se, compartir i ajudar-se mútuament. Continuem per aquest camí, que ja es feia abans a la diòcesi nostra de Tortosa i ara gairebé s'ha perdut. Hi ha hagut una gran experiència d'amistat i d'encontre i hem pogut conèixer-nos sacerdots de països molt llunyans. Ha estat una gràcia de Déu. A més, una cosa que mai no oblidarem és l'audiència que ens va concedir el papa Francesc al nostre grup, en què vam poder saludar-lo personalment, el dijous 16 de novembre.

Les bones notícies també venen

La periodista italiana Elisabetta Soglio, redactora en cap del diari *Corriere della Sera*, ha publicat un nou diari adjunt a aquest, titulat *Buone notizie*. Segons les seves paraules, «es tracta d'un experiment periodístic sense parangó a Europa». Afegeix que «els promotors pateixen la síndrome de tants periodistes a centrar-se en tot el que funciona malament en el món». És important informar de notícies positives, de difondre el bé, perquè és una realitat que resta ignorada.

«Hi ha un afartament de la mala política, de casos de corrupció, de violència, que entristeix i ofega els ciutadans honrats.»

A les seves paraules es pot afegir que no podem deixar-nos atrapar per la negativitat. Cal transmetre exemples i vivències de gent anònima i molts cops heroica, perquè és la manera d'expandir el bé, de fer evident el que passa desapercebut. Tots podem corroborar de manera personal, en donar un to positiu amb les nostres accions i paraules, en assumir la realitat sense lamentar-se, en desterrar les tafeaneries i la crítica que no aporten res de bo, i en expandir el bé que trobem en el nostre viure quotidià.

M. TERESA ROYO
Terrassa

Programació infantil

Seria importantíssim que la televisió tingués en compte els horaris i transmissions de programes perquè s'adaptessin als nens, que fossin compatibles tant amb els seus estudis com amb el contingut.

Fa uns dies, estava amb els meus nets veient un programa infantil i em va fer molta pena que els protagonistes, en comptes d'alliço-

Aquests són els fets

El senyor Picas (CC 26-11-2017) s'equivoca en la seva demanda a l'Església catòlica catalana.

A l'Estat espanyol hi ha una democràcia consolidada amb separació en els tres poders: legislatiu, executiu i judicial.

El Govern català ha comès dos presumptes delictes (s'ha rebel·lat contra la justícia) amb els referèndums del 9-N i de l'1-O, explícitament prohibits per la Llei, i proclamació de la república catalana.

Davant la ruptura de l'estabilitat democràtica, l'Executiu va aplicar l'article 155 (que la Constitució prescriu) i el Judicial (no el Govern) va ordenar la presó preventiva dels presumptes delinqüents, en espera d'un judici que defineixi el delictes, que seria atemptar contra la seguretat de l'Estat.

Al marge d'aquests fets concrets, queda patent l'engany que el Govern ha infringit als catalans que la república catalana seria rebuda amb els braços oberts per la UE i que les empreses acudirien en multitud a Catalunya, perquè el resultat és diametralment oposat.

Aquests són els fets. Siguem conseqüents.

«Sense ordre no hi ha obediència a les lleis, i sense obediència a les lleis no hi ha llibertat, perquè la veritable llibertat consisteix a ser esclau de la llei» (Jaume Balmes).

JOSÉ GUTIÉRREZ RODRÍGUEZ
Barcelona

nar-nos, eren mal educats, es deien paraulotes, en fi, no es respectaven en absolut.

Si us plau, amb tot el meu respecte, demano als responsables, que tinguin en compte els valors. Si no, els nostres nens, els homes i dones de demà, com seran?

MARIA PILAR CEBRIÁN
Terrassa

A les persones afectades per com van les coses

M'adreço a tu perquè dius que t'està afectant tot això que passa i no vull que et desanimis. M'adreço a tu des de l'experiència dels anys.

El 1714, el 1939, i en d'altres ocasions, com ara, els catalans ens hem vist afectats per la decepció, per la

repressió, per les prohibicions, per l'anorreament de les nostres institucions... hi va haver catalans que van patir la presó, l'exili o la mort.

Com ara, els catalans conscients no van defallir, van saber interpretar bé el present, traient lliçó del passat i encarant el futur amb dignitat. Llavors, com ara, la gent capaç tira endavant, no renuncia a res i manté la senyera de la llibertat.

La nostra nació està farcida d'herois anònims, de gent de voluntat, capaç de la mobilització permanent, de reivindicar somrient, però mantenint sempre la fe i la lleialtat, el compromís, cap a la nostra causa.

M'agradaria que, quan ens tornem a veure, ja no estigués desanimat. La lluita llarga i tenaç fa més cobejada la victòria.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Barcelona

El Consultori

PREGUNTES I
RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Rei?

Com a persona, amb clara preferència per la República com a estructura d'estat, li confesso la meua incomoditat amb una festa de «Jesucrist Rei». Preferiria que es designés com a «Jesucrist, president de la República». És que els no monàrquics no mereixem un espai a la litúrgia? I no parlem de certes representacions de Jesucrist amb mantell i corona reial, quan l'única corona que va ostentar era una d'espines. Em sembla que la litúrgia s'hauria d'adequar als nostres temps.

Jo també li faré una confessió: amb els anys que fa que m'ocupo d'aquesta secció, encara arriben preguntes que em meravellen. En primer lloc li diré que la seva preferència per un sistema republicà és tan legítima com una opció monàrquica i que tot això no té res a veure amb el títol de Rei de l'Univers aplicat a Jesucrist. De fet, quan Pius XI va instituir la festa manifestava la distància i desengany cap a tantes formes mundanes d'exercir el poder. Efectivament, Jesucrist va fugir de la concepció mundana de la monarquia i, literalment, va fugir en una ocasió que el poble el va voler fer rei. Davant Pilat, però, va confessar que era Rei però que el seu regne no era d'aquest món, és a dir, tal com el món concep i exerceix el poder al marge del seu sentit veritable que és estimar i servir les persones, particularment les més fràgils i vulnerables. Entendrem millor la reialesa de Jesucrist si parem atenció al nucli de la seva predicació, el Regne de Déu. Déu té un projecte per a l'home i per al món, un projecte que és do i gràcia i que, alhora, es construeix amb la lliure adhesió i cooperació dels éssers humans. És el Regne.

Un Regne que la litúrgia de la festa canta de manera esplèndida en el seu prefaci: Regne de veritat i de vida, d'amor i de gràcia, de santedat, justícia i pau. I un Regne així, sempre es proposa i mai no s'imposa. En aquesta perspectiva, Jesucrist vol regnar en els cors dels homes i de les societats i l'Església, com a primícia del Regne, treballa en aquesta perspectiva. Per tant, per comprendre la reialesa de Jesucrist hem de començar traient-nos del cap qualsevol idea que tinguem dels reis de la terra. Més encara, en virtut de l'analogia teològica hauríem de judicar les realitzacions mundanes de la idea de «rei» a partir de la seva realització perfecta en Jesucrist, de la mateixa manera que la paternitat de Déu no ha de ser compresa a partir de la dels homes. I, finalment, jo crec que la litúrgia no ha d'adequar-se als nostres temps, sinó tot al contrari. Entenguim bé: els nostres temps són inestables, canviants i fugazos; la litúrgia, en canvi, ha d'introduir-nos en l'eternitat, en l'estabilitat i solidesa de Déu, precisament per viure amb sentit els nostres temps mutables.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

Cinc segles de Reforma protestant a

Una exposició al Caixaforum de Barcelona repassa la influència del protestantisme al món actual

Eduard Brufau
Barcelona

L'aniversari dels 500 anys de la Reforma protestant es commemora també fora de l'àmbit estrictament religiós. Les implicacions socials, polítiques, econòmiques i culturals de l'eclosió del luteranisme i les altres Esglésies reformades ha fet que el món de la cultura també s'hagi fet ressò d'aquesta efemèride. A Barcelona, el Caixaforum li dedica l'exposició «500 anys de Reforma protestant», que es podrà veure fins al 14 de gener.

L'aportació al món Occidental

La mostra fa un recorregut des de les causes que van dur al trencament de Martí Luter amb Roma, fins a la presència de les comunitats protestants a la Catalunya d'avui. L'exposició vol remarcar sobretot el paper fonamental que ha tingut el cristianisme reformat en la configuració del món occidental els darrers segles i també se centra en la història del protestantisme en les terres de parla catalana. Tot això a través de diverses peces exposades, entre les quals destaquen les Bibles, objectes relacionats amb la Sagrada Escriptura i d'altres de litúrgics; s'hi pot veure un exemplar de les anomenades «Bibles de monyo», de petites dimensions, que les dones protestants amagaven dins del pentinat en els pitjors anys de les Guerres de Religió a França; un mirall amb un doble fons on s'ocultaven les Sagrades Escriptures; un calze desmuntable per poder ser transportat; un dels primers exemplars impresos de la Bíblia traduïda a l'alemany per Luter o el darrer exemplar de la Bíblia protestant en llengua catalana amb motiu de l'aniversari de la Reforma.

Una de les peces més vistoses és un orgue, situat al bell mig de la sala, que il·lustra la importància central de la música i el cant en totes les branques del cristianisme protestant.

Després d'explicar succintament les diferències teològiques generals entre protestantisme i catolicisme,

l'exposició presenta la figura de Luter i també d'altres reformadors com ara Joan Calví, Huldrych Zwingli o John Knox. Igualment repassa grans figures del protestantisme que han estat claus en la cultura de l'Occident modern: Johann Sebastian Bach i Friedrich Händel en la música, James Watt

en les ciències, George Washington en la política o Martin Luther King en la predicació i els drets civils. Així mateix se cita la famosa obra *L'ètica protestant i l'esperit del capitalisme*, (1905) del sociòleg alemany Max Weber, que postula la tesi que l'origen del sistema econòmic capitalista es pot trobar en

SOLEMNITAT DE LA PURÍSSIMA CONCEPCIÓ

Basílica de la Puríssima Concepció,
Aragó, 299 - Barcelona
www.concepciobcn.com

DIVENDRES DIA 8 DE DESEMBRE

A LES 11 DEL MATÍ
EUCARISTIA SOLEMNE

Presideix: Dr. RAMON CORTS I BLAY, rector
Predica: Rvdm. Fra Eduard REY, provincial dels Caputxins de Catalunya i Balears.

COR ESTABLE DE LA CONCEPCIÓ

Missa pro EUROPA de Jacques BERTHIER
amb quartet de veus, trompeta i orgue.
ORGUE: LORIÉN SANTANA

A LES 7 DE LA TARDA

SEGONES VESPRES SOLEMNES

PRESIDEIX: Mons. Sergi GORDO, bisbe auxiliar de Barcelona
ORGUE: LORIÉN SANTANA

Jornada d'estudi sobre les basíliques medievals de Barcelona

Redacció / Barcelona

Entre el 16 i el 18 de novembre passats va tenir lloc a Barcelona la I Jornada de Basíliques Històriques, organitzada per la Facultat Antoni Gaudí i l'Arxiu Parroquial de Santa Maria del Pi, i dedicada a l'estudi d'aquesta basílica. Durant aquests dies es van donar a conèixer diversos aspectes i elements d'aquest important temple gòtic que fins ara havien estat poc difosos. Així es va informar de l'anomenat Sant Crist «Xic», una peça que des de la parròquia es reconeixia com a «antiga», i que estudiada recentment per Joan Valero ha estat reconeguda com una peça gòtica del segle XV de gran rellevància.

Durant la jornada també es va donar a conèixer el catàleg de la biblioteca de la basílica, la segona més antiga de Barcelona, i probablement la primera de caràcter universitari de la ciutat. L'estudi del catàleg ha permès conèixer el tractament de les obres clàssiques del primer humanisme barceloní. Així mateix durant les sessions es va aprofundir en la història de la institució social més antiga de Barcelona en actiu, el Plat del Pobre Vergonyant de Santa Maria del Pi, que va ser creat al segle XIV i que perviu encara avui dedicada a ajudar els més necessitats del barri. La II Jornada de les Basíliques Històriques es durà a terme el 15, 16 i 17 de març a la basílica dels Sants Màrtirs Just i Pastor.

Catalunya i el món

la mentalitat del cristianisme reformat, especialment en el calvinisme.

El protestantisme al Principat

Mitjançant mapes el visitant es pot fer una idea força clara de les regions d'Europa del segle XVI i XVII on el protestantisme va tenir més acceptació i aquelles que es van mantenir fidels al catolicisme. Com és ben sabut, els regnes hispànics van continuar al costat de Roma. De tota manera hi va haver alguns nuclis reformats de certa influència a Navarra i a ciutats pròsperes de la Corona de Castella, com ara Valladolid o Sevilla, que van desaparèixer a causa de la Inquisició. A la Corona d'Aragó també hi va haver focus protestants, sobretot al Regne de València, però encara més escassos i aïllats que a Castella. Finalment, pel que fa al Principat de Catalunya, la presència del cristianisme reformat va ser extraordinàriament minoritari, no va passar de casos anecdòtics i sovint es va inscriure dins de la branca calvinista.

De tota manera, el comissari de l'exposició, Josep-Lluís Carod-Rovira, ha volgut recordar la presència més primerenca de cristians reformats en terres catalanes: «La ciutat catalana que va estar més en contacte amb el protestantisme va ser Perpinyà, a causa de la proximitat amb França, país on la Reforma de Calví, tot i que minoritària, era molt forta.» Entre les personalitats de casa nostra que van abandonar el catolicisme per abraçar el cristianisme reformat el comissari

destaca la figura de Pere Galès (1537 – 1595): «Ell és la gran figura del protestantisme català, però avui és molt poc conegut: aquest humanista es va adherir al calvinisme i hi va tenir un paper molt actiu, perquè va arribar a ser professor a la Universitat de Ginebra, ciutat bressol de la reforma de Calví.»

L'exposició mostra la represa del protestantisme a Catalunya a partir del segle XIX; l'arribada al poder del liberalisme, els nous mitjans de comunicació i la revolució industrial van afavorir el naixement de les primeres comunitats, petites però força actives. Aquests nous focus, que pertanyien a tradicions reformades diferents, des del luteranisme fins al metodisme, no van tardar a imprimir la Bíblia en català i castellà i fundar escoles on s'ensenyés la confessió protestant. Fins i tot es

va obrir a Barcelona el primer hospital evangèlic, on els malalts podien rebre l'atenció espiritual de la seva confessió. Així mateix, l'exposició presenta personalitats catalanes de relleu de credo protestant com ara el president del Barça Joan Gamper o el poeta Josep Pijoan, un dels fundadors de l'Institut d'Estudis Catalans.

500 ANYS DE REFORMA PROTESTANT

Caixaforum

Av. de Francesc Ferrer i Guàrdia, 6-8, Barcelona

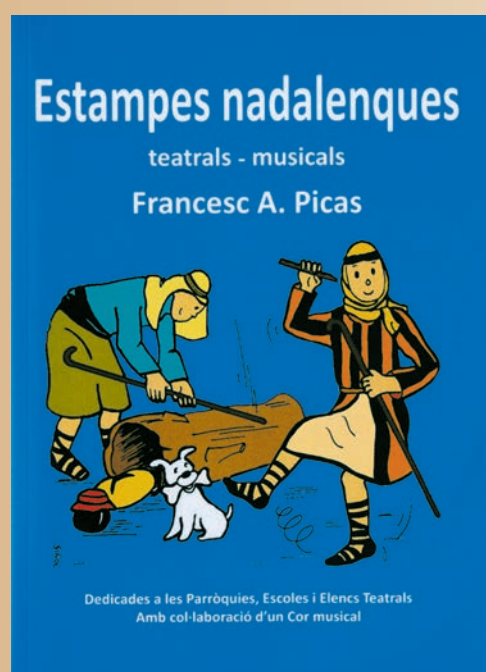
Tel. 934 768 600

icaixaforumbcn@magmacultura.net

caixaforum.es

Per a la pròxima festa de Nadal

oferim a les parròquies, centres catequístes, escoles i elencs teatrals

ESTAMPES NADALENQUES TEATRALS, MUSICALS

Aptes per representar nens, nenes, nois, noies i joves, principalment, amb la col·laboració d'un cor musical.

Autor

Francesc A. Picas

(autor d'*Els Pastorets de l'Ametlla de Merola*)

Venda: Llibreria diocesana - casa Carles
Plaça del Vi, 2, baixos - 17004 Girona
Tel. 972 412 878
llibreria@bisbatgirona.cat

Viatge espiritual i poètic al món del vi seguint la ruta dels monestirs

El sommelier Josep Roca va impartir la conferència «Vins i monestirs»

Víctor Gay
Girona

Un sommelier poeta, un sommelier amb prou sensibilitat per fer un viatge seguint una ruta del vi des de l'Evangeli i seguint els camins amb fites monacals on s'elaborava i s'elaboren vins al servei de la litúrgia i al servei dels fidels. Això és el que va fer Josep Roca en la conferència *Vins i monestirs*, convidat pels Manaies de Sant Daniel.

Josep Roca, de la nissaga de germans que regenten el mític establiment gironí, ha participat en el cicle precisament dedicat a la trajectòria de la cultura vinícola en relació amb les diferents religions en el decurs de la història. Una conferència que s'acompanya de projeccions i cites poètiques i de textos litúrgics.

Del vi de missa al Priorat

Després de presentar uns antecedents històrics referits a Egipte, on el vi i el seu procés s'ha trobat en els grans monuments faraònics, passant per les cultures grega i romana fins a arribar a la cristiana amb els corresponents referents evangèlics, Josep Roca ens porta al dit vi de missa, concretament vinculat, pel que fa a casa nostra, a un coneguda firma tarragonina, per seguir per la geografia vinícola europea amb una «ruta dels monestirs», que a Catalunya dona nom a tota una comarca: el Priorat. Els grans monestirs es vincularan a les produccions de vi i, en altres casos, a la de cervesa i destil·lats. Aquí també amb menció especial als cartoixans que, en haver de sortir de França, també van trobar aixopluc a Tarragona.

Benedictins i cistercencs, en totes les seves branques, esdevindran fidels guardians del procés cultural relacionat amb el vi, tal com s'assenyala en la Regla benedictina. En alguns d'aquests centres monàstics s'ha perdut aquesta

Josep Roca durant la seva intervenció. / Àngel Almazan

tradició en no disposar de comunitat, com seria el cas de Sant Pere de Roda, mentre que en altres s'ha pogut mantenir i fins i tot recuperar, com a Santes Creus i Poblet.

L'Europa dels grans vins monàstics i la figura de Dom Perignon

Josep Roca va oferir també un llarg itinerari monacal i vinícola que des de Montecassino va seguir pels monestirs de la Toscana, per entrar en territori francès i aturar-se especialment a Cluny i Cîteaux, al cor de la Borgonya on, encara avui, no sols les denominacions són nombroses, sinó també els centres productors vinculats a les seves

arrels dels monjos/viticultors que per mitjà dels seus vins obtenien recursos importants per a les seves obres de caritat. Així, determinats centres assistencials es continuen nodrint de les subhastes de les collites de cada any.

Capítol a part és la història més o menys mitificada de la presència a terres catalanes del benedictí de la Xampanya, Dom Perignon (amb monument inclòs a les caves més importants d'aquella regió). Segons Josep Roca, no se sap exactament quin o quins monestirs va visitar: podrien ser de la Catalunya Nord o també els empordanesos. En qualsevol cas, el que sembla acreditat és que va fer la descoberta del suro com a material decisiu per tancar fermament les ampo-

lles en el procés de doble fermentació dels vins que coneixem com a caves o xampanyes.

A mesura que el cristianisme es predicava en nous espais, a l'altra banda del Rin o a la del Atlàntic, els missioners també portaven els ceps que avui tenim en aquells territoris: des de l'Argentina, Xile o Califòrnia.

El vi, en resum, és un element inseparable i fonamental entre els símbols cristians. Com recordava Josep Roca, des del primer miracle narrat als evangelis, fins a la memòria eucarística. Un sommelier que predica amb l'element que millor coneix. Un diàleg que els col·lectius interessats poden sol·licitar de la generositat d'un dels millors especialistes del món que és de casa nostra.

Abecedari lul·lià

FIGURES X, Y, Z

Arribem al terme final d'aquest *Abecedari lul·lià*, iniciat el gener del 2016, i ho fem reunint en un sol article les tres darreres lletres de l'alfabet, les quals ens permeten completar les pinzellades que hem anat donant al llarg de la sèrie sobre l'Art, el sistema de pensament que Lluïl va concebre per fonamentar, entre d'altres coses, la disputa interreligiosa. En efecte, aquestes lletres denoten les tres darreres figures de l'Art *demostrativa* (1283), una de les formulacions més difoses de l'Art. Cal

dir, però, que tal com va passar amb moltes de les setze figures d'aquest tractat, van desaparèixer en les versions del sistema que Lluïl va escriure a partir de 1290, atès que l'escriptor va reformular per complet el mètode —a partir d'aquesta data l'Art només té quatre figures bàsiques.

En primer lloc, des d'un punt de vista formal, la Figura X és molt semblant a la Figura A —tal com havíem vist, aquest diagrama presenta els atributs de Déu—, atès que és circular i està formada per setze conceptes

(B-R) completament connectats entre si. La diferència és que aquest cop els conceptes estan organitzats en parelles de contraris: predestinació i franc arbitri, ésser i privació, perfecció i defecte, mèrit i culpa, suposició i demostració, etc. Tal com passava a la Figura V, la de les virtuts i els vicis, es tracta d'un diagrama que presenta realitats de signe oposat. De fet, Lluïl sovint l'anomena la figura dels contraris i de les concordances. En canvi, les figures Y i Z només contenen un sol concepte, veritat —en

blau— i falsedat —en vermell— respectivament. Aquestes tres figures permeten comprovar, un cop més, que l'objectiu final de l'Art no és altre que «conèixer la veritat» i «destruir la falsedat» o «els errors», tal com Lluïl mateix assenyala contínuament. Lluïl es va queixar sovint que els seus llibres no eren prou llegits i que les peticions que adreçava a papes i a prelats no eren mai ben ateses, però malgrat tot mai no va defallir ni es va desdir de la seva voluntat de servir Déu fins al final.

Francesc Tous Prieto

Membre del Centre de Documentació Ramon Llull de la Universitat de Barcelona

S'ACABA EL TEMPS! NO DIGUIS ALLÒ DE "JO PASSO"

31 DESEMBRE

 twitter.com/lagrossacat facebook.com/lagrossacat

**1r PREMI 100.000€
PER CADA BITLLET DE 5€**

loteriadecatalunya.cat

LOTERIA DE CATALUNYA

Tria-la
Tots hi guanyem

GROSSA
CAP D'ANY

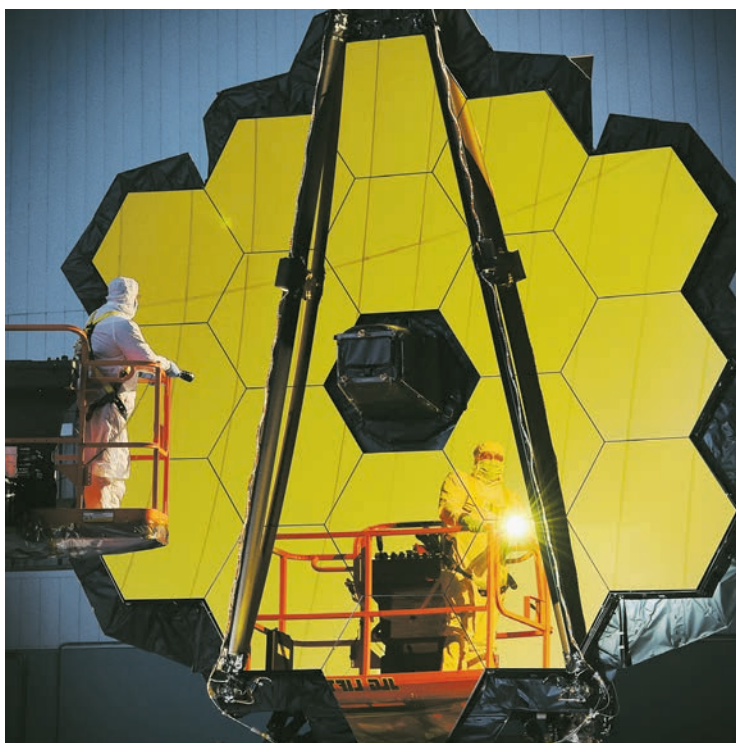

Actualitats científiques

Com s'ho fan els astrònoms per detectar els exoplanetes?

La setmana passada us parlava de la descoberta d'un nou exoplaneta que s'ha anomenat Ross 128 b i que és a uns 11 anys llum orbitant una estrelleta del tipus de les nanes vermelles, i potser molts, en llegir la notícia, us heu preguntat: com és possible veure un astre tan petit a anys llum de distància? És clar que us heu fet la pregunta amb tota raó, i crec també que el meu deure és explicar-ho una mica. Resulta que aquest planeta no s'ha vist, sinó que s'ha detectat. Com? Amb un instrument anomenat HARPS, ideat expressament per «caçar» aquesta mena d'astres. Us ho explico:

L'Observatori Austral Europeu (ESO) lidera l'observatori de la Silla que es va construir als Andes de Xile, a 2.400 metres d'altitud. És un conjunt de 18 telescopis que amb el cel gairebé sempre ben clar i sense contaminació lumínica posseeix unes condicions òptimes per a les observacions astronòmiques. Entre aquests 18 aparells de visió destaca el que es va inaugurar el 1977. És en ell que s'instal·là el 2002 l'instrument HARPS que hem dit, per buscar exoplanetes. El director de la posada en marxa de la cosa va ser Michel Mayor, de la Universitat de

Enginyers realitzant una inspecció de llum blanca al Telescopi James Webb de la NASA a la sala neta del Centre Goddard de Vols Espacials (NASA/Chris Gunn).

Ginebra, que va tenir la idea de trobar exoplanetes d'una manera indirecta: l'instrument HARPS és d'una precisió molt gran per observar si una estrella s'acosta i s'allunya periòdicament de la Terra. Si ho fa, l'única explicació possible és que té una gran massa a prop, és a dir, un exoplaneta, que l'atreu un xic amb la seva gravetat a mesura que va girant al voltant seu. Aquest instrument va ser renovat, el 2012, fins que s'hi ha aconseguit una precisió que arriba

a detectar moviments de només 3,5 km per hora. Abans del 2012 només podia descobrir planetes grans que sacsejaven molt l'estrella (i ja en va detectar uns quants) però tal com s'ha perfeccionat ara pot percebre fins l'existència de planetes d'una mida similar a la de la Terra. Abans del HARPS ja s'havien detectat

exoplanetes amb el telescopi espacial Kepler (que la NASA havia posat en òrbita el 6 de març del 2009), però actualment, descoberts amb aquest sistema, ja en portem 130 de nous i un d'ells és el Ross 128 b. Ara es vol estudiar l'atmosfera d'aquest exoplaneta. Això es farà amb l'ELT, un altre dels telescopis de la Silla que s'està acabant de construir (ELT correspon a les inicials en anglès del nom Telescopi Extraordinàriament Gran), i que, segons sembla, serà capaç de buscar biomarcadors d'atmosferes planetàries. Es posarà en servei a mitjans de la pròxima dècada.

I, deixeu-me afegir que encara hi ha més projectes: el més important és el del telescopi espacial que durà per nom James Webb, obra conjunta de la NASA i l'ESA, i serà el successor del Hubble. Entre altres perfeccionaments, serà capaç d'observar i analitzar les atmosferes d'exoplanetes. Cosa que podrà fer amb molta claredat des de l'òrbita on serà col·locat. I ens podrà dir més coses del Ross 128 b, que, encara que la seva proximitat a l'estrella li pot haver fet perdre l'atmosfera i no tenir aigua líquida, continua essent un bon candidat per buscar-hi indicis de vida. Si n'hi troben ja ens ho faran saber!

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Gent de casa

Alfons Serrahima i Bofill, joier

Religiosos, fundadors, mecenes, músics, artistes, tots van desfilar per «Gent de casa», on apropem la gent del país que alhora ha destacat per la seva fe o per la seva obra relacionada, en alguns o en molts aspectes, amb el món cristià. En el cas d'avui ens hem d'aturar en un personatge amb un ofici poc habitual a la nostra secció: un joier.

Orfebre o joier, com ho vulgueu veure, un artesà de la filigrana va ser Alfons Serrahima, nascut a Barcelona el 5 de desembre del 1906, president del Foment de les Arts Decoratives, membre del Patronat de l'Escola Massana o de la Junta de Museus de Barcelona, un personatge considerat dels millors, si no el millor, en el camp de la joieria, o de l'orfebreria litúrgica a Catalunya durant el segle XX.

El seu avi era Maurici Serrahima i Palà, de família obrera, de Manresa, escrivent en un bufet d'advocats. Va cursar Dret, arribant a degà del Col·legi d'Advocats i magistrat de l'Audiència. El seu pare era l'advocat Lluís Serrahima i Camín, que també arribaria a degà del Col·legi. Els nou germans de l'Alfons destaquen tam-

Corona de la Mare de Déu de la Mercè, obra d'Alfons Serrahima. 1942.

bé en diversos camps: de política a l'esport, passant per les arts.

La mare, Isabel Bofill de Compte, d'una família burgesa de comerciants de carbó havia rebut educació en anglès, d'aquí potser la sensibilitat de l'Alfons, com dels altres germans, també pel futbol i per tota mena d'esports.

Format al Taller Urpí de Sarrià, rep classes de dibuix al Cercle Artístic de Sant Lluc i comença a exposar ben jove, el 1931, a la Sala Parés. La seva obra més celebrada fou el bastó del president del Tribunal de Cassació de Catalunya, feta el 1936, any en què va obtenir la medalla d'argent a la VI Trienal de Milà.

Joan Pallarès-
Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

Passada la guerra, el 1939 Alfons Serrahima tenia 33 anys, havia assolit una gran maduresa artística, malgrat les estretors del moment i la misèria del país. Molts elements litúrgics havien estat destruïts el 1936, o havien desaparegut. Les mans d'Alfons Serrahima, que seguint criteris innovadors no trencaven amb el passat, van anar fent molts d'aquests nous objectes.

A ell li va ser encarregat el Tron per a la Mare de Déu de Montserrat, que realitzà amb Ramón Sunyer i Jaume Mercadé (aquest darrer autor de la corona de la Mare de Déu de la Candela, a Valls, un altre personatge del qual potser haurem de parlar algun dia). L'entronització va celebrar-se el 1947 i va esdevenir un acte de gran emoció.

Treballà igualment realitzant diverses custòdies per al XXXV Congrés Eucarístic Internacional que es va celebrar a Barcelona a finals de maig i primers de juny de 1952 i realitzà nombrosos calzes per a diverses esglésies catalanes. Moria a Barcelona, el 4 de febrer de 1988, als 81 anys.

VIQUI MOLINS - PADRE ÀNGEL GARCÍA

Déu al carrer

Cartes creuades

Claret, 2017, 100 pàg.

Els autors d'aquest llibre passen de vuitanta anys, però no són precisament dos jubilats de sopetes i sofàs. L'Àngel té el món com a llar i és difícil seguir-ne la pista. La Viqui viu cada dia com la peregrina de la visitació que canta a Déu. Quan els vegeu, veureu que hi ha ancians que ens ensenyen a ser joves. Tots dos, a més, solen esmentar l'altre ancià de la seva mateixa lleva, el papa Francesc, un altre vell-jove.

VIQUI MOLINS - PADRE ÀNGEL GARCÍA

Cartas a Franciscus

San Pablo, 2017, 262 pàg.

Diferents personalitats de l'àmbit civil i religiós, vinculades d'una manera o una altra a l'Església, s'han adreçat al papa Francesc a través del clàssic gènere epistolar. Homes i dones, laics i religiosos, joves i no tan joves, educadors, periodistes... li expressen en aquestes pàgines els seus motius d'agraïment, les seves pors, dubtes, esperances i somnis.

Els llibres
més venuts
aquest passat
mes de
novembre

+claret
LLIBRERIA

VIQUI MOLINS i el PADRE ÀNGEL

Déu al carrer

Editorial Claret

FRANCESC TORRALBA I ROSSELLÓ

Elogi de la maduresa

Ara llibres

ELIZABETH STROUT

Tot és possible

Edicions de 1984

VIQUI MOLINS - PADRE ÀNGEL GARCÍA

La Marató - La investigació pot canviar la història

Columna, 2017, 207 pàg.

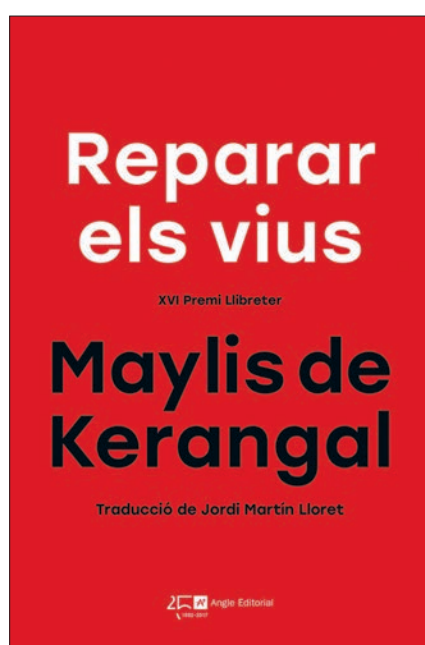

Víctor Amela, Marc Artigau, Jenn Díaz, Martí Gironell, Helena García Melero, Pilar Rahola, Gemma Ruiz, Care Santos, Sílvia Soler i Albert Villarro, desinteressadament, han volgut participar cedint els seus relats, les seves paraules, en aquest acte ambiciós de solidaritat i valors per una causa: les malalties infeccioses. Amb la compra d'aquest llibre ajudareu a recaptar fons per a la investigació.

MAYLIS DE KERANGAL

Reparar els virus

Angle Editorial, 2017, 254 pàg.

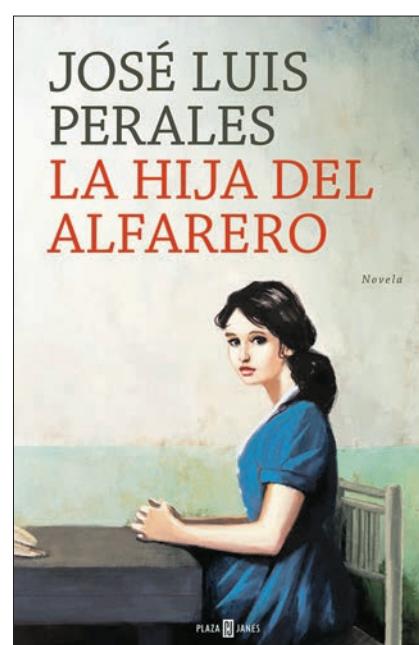
Simon Limbres mor als 19 anys en un accident de cotxe. És jove, esportista i tots els seus òrgans, excepte el cervell, estan intactes i sans: és el donant perfecte. I només vint-i-quatre hores després, el seu cor comença a batejar al cos de la Claire.

Som davant d'una novel·la excepcional, guardonada amb diferents premis.

JOSÉ LUIS PERALES

La hija del alfarero

Plaza&Janés, 2017, 281 pàg.

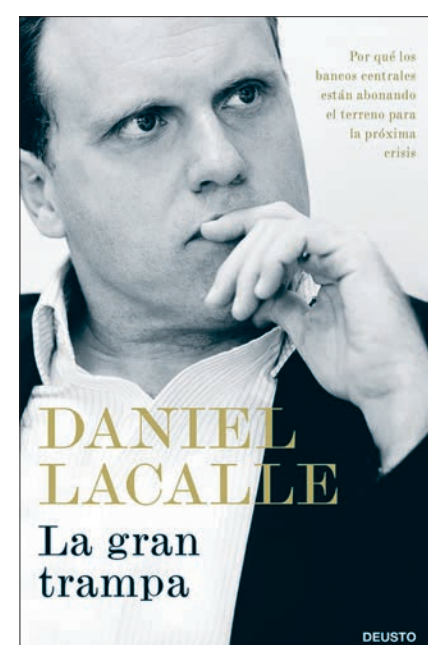

La Brígida i el Justino viuen a El Espejuelo, juntament amb els seus dos fills adolescents: el Carlos i la Francisca. Mentre el Justino ensenya al Carlos l'ofici de terrissaire perquè l'ajudi a l'obrador, la Francisca es rebel·la, abandona la família i fuig a la ciutat, on troba feina en un hotel del port. A través d'aquestes vides, el lector és testimoni d'un relat emotiu i apassionat sobre els conseqüències dels nostres actes.

DANIEL LACALLE

La gran trampa

Deusto, 2017, 309 pàg.

Els mitjans de comunicació i molts polítics han anomenat «política monetària no convencional» les mesures adoptades pels bancs centrals per sortir de la crisi. Però es tracta d'un concepte enganyós, perquè en realitat el que han fet és el mateix que sempre s'ha fet: intentar solucionar desequilibris estructurals amb mesures inflacionistes.

Crítica literària

Fet històric novel·lat

Els lectors del setmanari que teniu a les mans és obvi que coneixeu o que heu sentit a parlar molt de l'autor, fundador, amb Mn. Jarque, de *Catalunya Cristiana*. Potser també sou seguidors de la seva vasta producció literària, per tant, parlaré del llibre, que ja n'hi ha per escudellar un bon plat per a tothom.

Aquest fet històric en què es fonamenta la novel·la, ens semblarà extraordinari, i tant de bo que fos així, però, tot i ser extrem, és ben actual i una de les xacres de la nostra societat.

L'art de l'autor ha estat tractar tota la temàtica aspra i d'una duresa a voltes insuportable, amb una tendresa sense límits, duta també als extrems on només arriben la bondat i l'amor.

El protagonista passa per tot i de tot en la seva atzarosa vida, curta però d'una intensitat al límit.

Viureu el fet de l'adopció amb la millor imatge, on es demostra que l'amor pot suplir i, fins i tot excel·lir, el tracte familiar, tant de pares com de germans. En el cas que se'ns fa viure, l'adopció és present i ben explícita al llarg de tota l'obra.

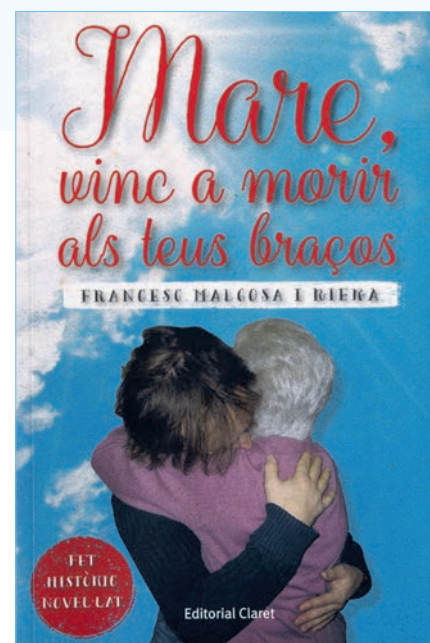
FRANCESC MALGOSA I RIERA
Mare, vinc a morir als teus braços
Claret, 2017, 389 pàg.

Com els grans clàssics, la trama, aquesta vegada un fet real, històric, és aprofitada per l'autor per inocular-nos tot un manual de bones reflexions i ensenyaments que superen, en l'espai i el lloc, el drama que volem seguir per saber-ne el desenllaç, però Mn. Malgosa, amb la seva murrieria, ens va fent entrar en el nucli del problema de la mà del mestre-sacerdot que és ell, per així entendre més i millor els personatges des de dins del seu ésser. Si no fos així el llibre tindria menys de la meitat del seu volum, la història ens deixaria glaçat i amb el cor encogit, però hi mancava la comprensió amorosa, l'ètica de la misericòrdia i la visió bondadosa que tant ens costa de trobar quan els problemes humans, que són incòmodes, els tenim a prop nostre.

En canvi, aquí, els actors laterals,

important, bàsics, no giren mai la mirada cap a una altra banda, no fugen mai d'estudi, sempre amb el cor i la mà estesa, i encara més, sempre amb la porta oberta, encarant els problemes i oferint el que tenen i el que són, sense mesurar-ne les incomoditats ni els sacrificis.

He de dir, honestament, que no serà una lectura acomodaticia. El drama històric plantejat ens interpel·la i, tot l'entramat, entorn del que en diem novel·la, ens farà aturar la lectura per interioritzar les reflexions espirituals i humanes que omplen un bon grapat de pàgines. Però, si no ho feu així, us perdreu bona part de l'essència del llibre. També us dic que no és un llibre d'una sola lectura ràpida. Jo ho he fet i ara l'he de tenir a mà, amb el llapis ben afinat, per refer una lectura amb més profunditat i aprofitar l'ensenyament que, en definitiva, ens fa ser més bones persones.

ment que, en definitiva, ens fa ser més bones persones.

Prepareu-vos a gaudir d'una lectura on la tendresa i la bondat tenen la darrera paraula, fins i tot, davant la mort.

Pere Fàbregues
Llibreter
pere.fabregues@yahoo.es

Crítica teatral

La càmera que no veia el nazisme

«**LENI**», de Valéria Schulzová i Roman Oleksák
INTÈRPRETS: Montse Guallar, Sergi Mateu, Minnie Marx i Carles Goñi
DIRECCIÓ: Pavel Besonek
Sala Muntaner, Barcelona.
Fins al 17 de desembre

La pel·lícula *Tiefland*, rodada entre el 1940 i el 1954, que la cineasta Leni Riefenstahl (Berlín, 1902 - Pöcking, 2003) va fer de l'obra *Terra Baixa*, d'Àngel Guimerà, és una de les anècdotes que connecta la polèmica directora —que va treballar al costat d'Adolf Hitler i el nazisme—, amb la cultura catalana. L'altra cara de l'anècdota és que Leni Riefenstahl va utilitzar com a extres del rodatge presoners jueus dels camps d'extermini nazis. Malgrat tot, la cineasta, que després de l'Holocaust va ser rebutjada i ignorada artísticament malgrat la seva feina pionera en el cinema, sempre es va defensar de les acusacions i no va admetre mai haver conegut les atrocitats dels camps d'extermini.

L'obra teatral *Leni* posa en qüestió un tema tan viu a hores d'ara com la veritat i la mentida al servei d'uns interessos polítics determinats. I també la fascinació per una idealització de superioritat injectada com a sèrum d'autoestima en la població alemanya

Montse Guallar i Sergi Mateu protagonitzen l'obra «Leni» a la Sala Muntaner. Al fons, l'actor Carles Goñi.

a partir de l'arribada al poder del règim nazi el 1933 i les seves tràgiques conseqüències posteriors.

Leni és una d'aquelles obres que podria quedar-se en un habitual cara a cara, però que s'enriqueix perquè utilitza un recurs tan pròxim als espectadors com els *talk show* televisius. En aquest cas, el presentador representa Johnny Carson (Corning, Iowa, EUA, 1925 - Los Angeles Califòrnia, EUA, 2005) i l'entrevistada és la cineasta Leni Riefenstahl, que tot just acaba de

publicar un volum fotogràfic sobre la tribu africana Nuba, *Last of the Nuba*, un exemplar del qual regala signat al presentador només començar l'entrevista. El màrqueting ja fa molt de temps que es va inventar.

Durant vuitanta minuts —tempo teatral—, el presentador colla la cineasta i en comptes de parlar-li de la seva feina com a fotògrafa a partir del llibre publicat o de la seva feina com a realitzadora cinematogràfica li retreu els passatges més compromesos

i foscos de la seva connivència amb el nazisme.

Ja es poden imaginar, doncs, els espectadors, que un estira-i-arronsa d'aquesta mena requereix dos intèrprets que donin cos als dos personatges, que són dos pesos pesants, cadascun en el seu camp —cinema i televisió—, que no admeten mitges tintes sinó els seus corresponents clons creïbles de ficció a l'escenari.

Aquests són dos veterans: l'actor Sergi Mateu i l'actriu Montse Guallar, que adopten amb naturalitat el caràcter de Johnny Carson i Leni Riefenstahl, els ressusciten del passat i els doten de la passió, l'amor i l'odi imprescindibles, amb l'avantatge que la tensió que es crea durant l'entrevista —i que podria ser fatal per al bon resultat de la convenció teatral— queda matisada per una mena d'interacció amb l'auditori amb un personatge sorpresa, una dona alemanya assistent al plató (l'actriu Minnie Marx) que se sent violenta pel tracte que Carson propina a Leni, i per un assistent de càmera de la cineasta (l'actor Carles Goñi), que intenta protegir-la.

L'entrevista té lloc el 1974 —temps encara de Nixon i el *Watergate* als EUA i de Bréjnev a l'altra banda del teló— cosa que converteix la ficció en un document històric de l'últim quart de segle passat, quan molts dels totalitarismes s'encaminaven cap a la seva agonia i mort fulminant.

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
andreusotorra@gmail.com

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

Mercè Papiol, directora i relacions públiques del Club+Amics

«Al Club+Amics et sents acompanyat i en família»

Carme Munté

El Club+Amics és el punt de trobada de moltes persones que cerquen un espai on compartir la fe, però també activitats culturals i de lleure, viatges, cursos de formació, sopars... El Club+Amics, que té com a lema «Volem amics com tu», és un dels suports econòmics de Ràdio Estel i de Catalunya Cristiana. Mercè Papiol n'és la directora i relacions públiques. Més informació: www.clubmes.cat / tel. 934 092 770

Quines activitats realitza el Club+Amics?

El Club+Amics organitza moltes activitats al llarg de l'any. Podem destacar els viatges i els pelegrinatges; els sopars i les sortides culturals; els recessos per Quaresma i Advent; els concerts mensuals... Així mateix, organitzem dos sopars especials, un per cap d'any i l'altre amb motiu de la Nit de Ràdio Estel i Catalunya Cristiana. Tots els socis i sòcies reben per correu electrònic i WhatsApp l'agenda de dilluns a divendres, així com la del cap de setmana. També els enviem altres informacions d'interès: sorteig de llibres, entrades de teatre, descomptes i ofertes en farmàcia, cinema, teatre, Palau de la Música Catalana, Orquestra Barroca Catalana... Per exemple, aquest any tenim un acord amb el Centre Lleidatà que permet als socis gaudir de les activitats que organitza.

Quin és el perfil dels socis?

En aquests moments tenim uns 300 socis i sòcies, majoritàriament d'entre 40 i 80 anys. Pel que fa al seu estatus civil, hi ha matrimonis, vidus i vídues, solters i solteres. Cal dir que cada vegada entra gent més jove, cosa que ens porta a organitzar activitats més específiques per a aquest grup d'edat.

«El vincle d'amistat més fort es crea durant els viatges i pelegrinatges, fins al punt que solen repetir l'experiència»

La quota anual és de 30 euros per als més grans de 65 anys, i de 40 per a la resta.

Què aporta formar part d'aquest club d'amics?

Formar part del Club+Amics és un gran enriquiment i permet fer activitats amb persones amb qui comparteixes una gran afinitat. Tot sovint, els nostres socis i sòcies, abans de formar part del club, feien poques activitats, es quedaven a casa, no acabaven de trobar un grup afí d'amics... Un cop entren al Club+Amics la seva agenda està ben atapeïda d'activitats. Així mateix, persones que s'han quedat vídues recentment troben en el Club+Amics una manera de sentir-se de nou acompanyades, en família. El vincle d'amistat més fort es crea durant els viatges i pelegrinatges, fins al punt que solen repetir l'experiència.

Quins són els viatges més destacats d'aquesta temporada?

Hi ha viatges que es repeteixen cada any, com els tres pelegrinatges anuals a Terra Santa (el següent serà a l'agost); els Llums de Nadal a Nova York (al novembre) i els Pessebres dels Alps Italians (desembre). Però l'any 2018 també hi ha moltes novetats. Així, de cara al gener podem destacar com a novetat la Ruta Nabatea. És un pelegrinatge pensat per a gent que ja ha anat a Terra Santa però que vol descobrir alguna cosa diferent, en aquest cas el sud d'Israel (antics tresors cristians, la ruta de l'encens, el desert del Nègueb, el Sinaí, els deserts d'Aràbia i del Sàhara, l'epifania ortodoxa al riu Jordà, Jericó i Jerusalem). Altres novetats del 2018 són la Ruta Reial al Marroc (febrer); Madagascar (maig); la Suïssa Alpina (juny); el Japó (juny); Islàndia (juliol); Sud-àfrica (octubre); Calcuta i Bhutan (octubre).

Rauxa

La permanència d'Orient

Eduard Brufau

Fa gairebé mil anys va tenir lloc el gran cisma, la separació formal entre l'Església de Roma i la de Constantinoble. Tanmateix, les diferències de tota mena entre el cristianisme occidental i l'oriental ja hi eren des dels inicis. Les dues Esglésies es van construir sobre bases culturals prèviament diferenciades: l'occident, de parla llatina, i l'orient, de parla grega. Aquesta diferència lingüística i de visió del món també va ser el criteri pel qual es va dividir l'imperi romà.

Amb la perspectiva dels segles avui podem aventurar que en cert sentit el món grec ha estat un element d'estabilitat sorprenent. Així, si el llatí ràpidament va patir un procés

de profunda transformació i alhora de fragmentació en múltiples llengües noves, el grec, malgrat els canvis inevitables i les diverses variants, sempre s'ha mantingut com una sola llengua que els parlants continuen identificant com a grec. D'altra banda, mentre que a Occident l'expansió de l'islam va implicar la desaparició total del cristianisme a llocs on havia estat molt viu, com al nord d'Àfrica, a Orient la presència cristiana no s'ha interromput mai; malgrat la pressió de l'hegemonia islàmica, encara avui d'Egipte al Líban els cristians es compten per milions. Aquest esperit de permanència contra tot pronòstic no pot ser cap coincidència i crida poderosament l'atenció.